

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa Tekstiili- ja Vaatetusalan perustutkinto

Kuntayhtymäjohtaja-rehtorin hyväksymä tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa, joka sisältää arviointitoimikunnan hyväksymän suunnitelman ammatillisten tutkinnon osien arvioinnista sisältäen ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamissuunnitelmat.

Hyväksytty

5.8.2015

_____
JARMO PALONIEMI
Kuntayhtymäjohtaja-rehtori

Sisältö

1. TEKSTIILI- JA VAATETUSALAN PERUSTUTKINNON OPETUSSUUNNITELMAN MUODOSTUMINEN	3
1.1 TUTKINNON MUODOSTUMINEN PAKOLLISISTA JA VALINNAISISTA TUTKINNON OSISTA.....	4
1.2 OPINTOJEN ETENEMINEN JA AJOITUS	6
1.3 OPINTOJEN JÄRJESTÄMINEN	7
2. AMMATILLISET TUTKINNON OSAT, TOTEUTUS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAT	10
2.1 PAKOLLINEN TUTKINNON OSA	10
2.1.1 <i>Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen, 15 osp</i>	10
2.2 VAATETUKSEN OSAAMISALAN PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	12
2.2.1 <i>Vaateompelun perustehtävissä toimiminen, 15 osp</i>	12
2.2.2 <i>Vaateompelun ja asiakaspalvelun tehtävissä toimiminen, 45 osp</i>	13
2.2.3 <i>Vaateompelun ammatillisen projektityön toteuttaminen, 15 osp</i>	15
2.6. <i>Vaatetuksen osaamisalan valinnaiset tutkinnon osat</i>	17
2.6.1 <i>Kaavoitus- ja sarjontatöissä toimiminen, 15 osp</i>	17
2.6.3. <i>Vaatetusalan erikoismateriaalien työstäminen, 15 osp</i>	18
2.13. VALINNAISET TUTKINNON OSAT	20
2.13.1. <i>Myyntipalvelun toteuttaminen, 15 osp</i>	20
2.13.2 <i>Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp, OSAOn yhteinen</i>	21
2.13.6 <i>Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp, OSAOn yhteinen</i>	21
2.13.7 <i>Yrityksessä toimiminen, 15 osp, OSAOn yhteinen</i>	22
2.13.8 <i>Huippuosaajana toimiminen, 15 osp, OSAOn yhteinen</i>	22
2.13.9 <i>Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat, 5-15 osp</i>	22
2.13.9.1 <i>Tilaustyö ja korjausompelu, 15 osp</i>	22
2.13.9.2 <i>Tapahtuma- ja tilannepukeutuminen, 15 osp</i>	27
2.13.9.3 <i>Asiakas- ja myyntipalvelut, 15 osp</i>	32
2.13.10 <i>Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 10 osp</i>	36
3. YHTEISET TUTKINNON OSAT, 35 OSP	37
4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT, 10 OSP	37
4.2 <i>Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia</i>	37
4.2.1 <i>Asusteiden valmistus 10 osp</i>	37
4.2.2 <i>Pukeutumisneuvonta, 10 osp</i>	42
4.2.3 <i>Päällysvaatteiden valmistus, 10 osp</i>	47
5. ARVIOINTI.....	52

1. Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetussuunnitelman muodostuminen

Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetussuunnitelma muodostuu neljästä osasta:

Tutkinnon perusteet, jossa on määrätään tutkintonimikkeet, tutkinnon muodostuminen, tutkintoon sisältyvät tutkinnon osat sekä tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi.

Oulun seudun ammattiopiston (OSA) opetussuunnitelman yhteinen osa, jossa määritellään Oulun seudun ammattiopiston kaikille perustutkinnoille yhteiset periaatteet ja menettelytavat sekä kuvataan Oulun seudun koulutuskuntayhtymän keskeiset arvot. Yhteisessä osassa määritellään myös koulutuksen toteuttaminen yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja työelämän kanssa.

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa (tämä asiakirja), jossa määrätään tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista ja yhteisistä tutkinnon osista. Lisäksi määrätään oppimisympäristöt ja opetusmenetelmät, joiden avulla opiskelija voi saavuttaa tutkinnon ammattitaitovaatimukset ja tavoitteet sekä suunnitelman tutkinnon osien arvioinnista ja arviointimenetelmistä, vapaasti valittavien tutkinnon osien tarjonta sekä tutkinnon osat, niiden ammattitaitovaatimukset ja arvioinnin kohteet siltä osin kuin niitä ei ole tutkinnon perusteissa määritelty. Tutkintokohtaisessa osassa kuvataan koulutuksen järjestäjän tarjoamat opinnot muista tutkinnoista sekä opiskelijan mahdollisuudet työelämälähtöiseen osaamisperusteiseen opiskeluun. Siinä päätetään ammatillisten toteutus- ja arviointisuunnitelmat, jotka sisältävät ammattiosaamisen näytöt ja muun osaamisen arvioinnin.

Yhteiset tutkinnon osat, jossa on esitetty kaikille tutkinnoille yhteiset tutkinnon osat ja niiden tavoitteet, arviointikriteerit sekä toteutus- ja arviointisuunnitelmat.

1.1 Tutkinnon muodostuminen pakollisista ja valinnaisista tutkinnon osista

Oulun seudun ammattiopistossa Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon, 180 osp, Vaatetuksen osaamisalalla tarjotaan seuraavat tutkinnon osat:

Tutkinnon osiin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta vähintään 40 osp, yrittäjyyttä vähintään 8 osp ja opinto-ohjausta.

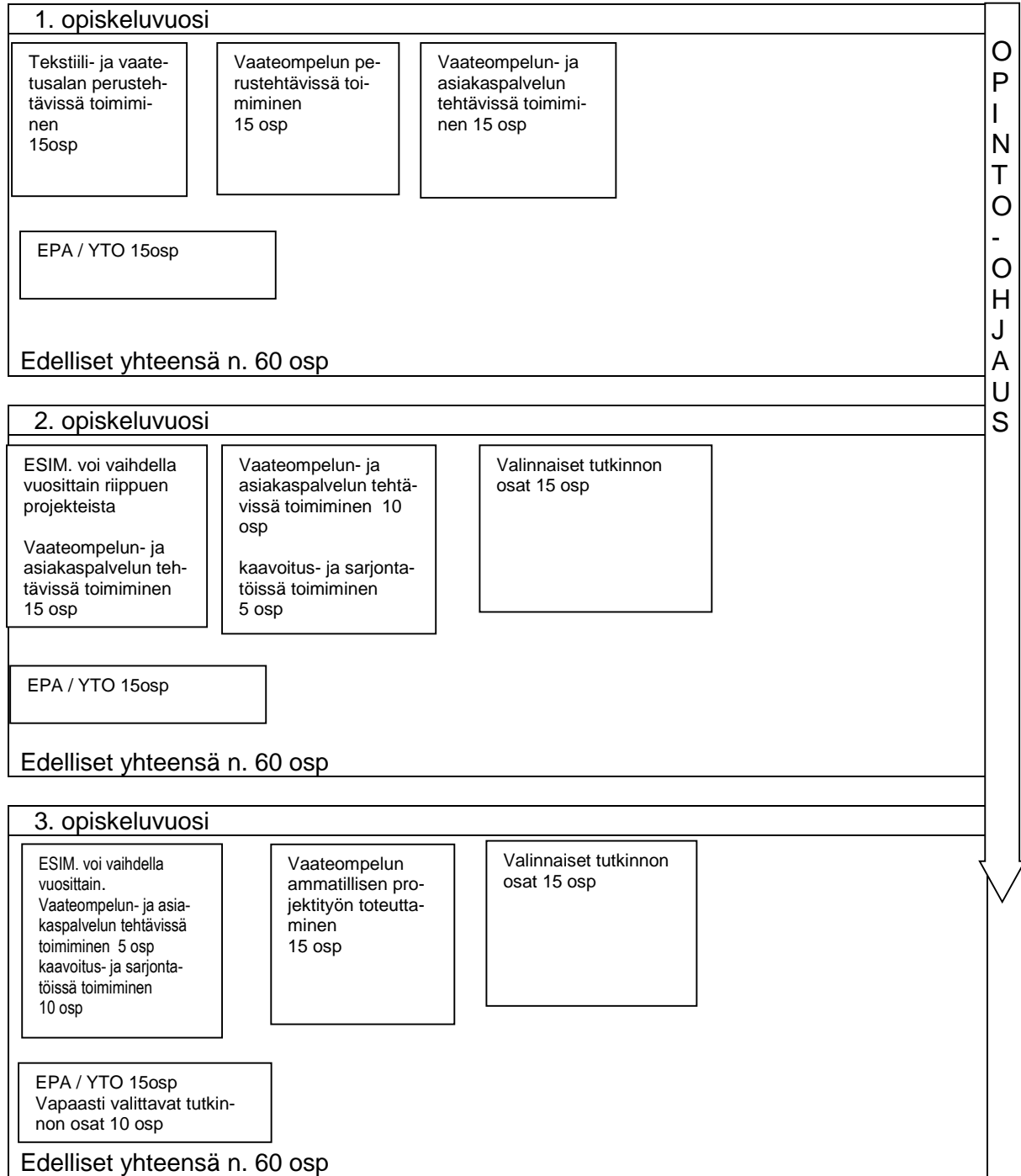
Vaatetuksen osaamisala, vaatetusompelija			
Ammatilliset tutkinnon osat			
Pakolliset tutkinnon osat 90 osp	2.1 Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon kaikille pakollinen tutkinnon osa 15 osp		
	2.1.1 Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen, 15 osp		
	2.2 Vaatetusompelijalle pakolliset tutkinnon osat 75 osp		
	2.2.1 Vaateompelun perustehtävissä toimiminen 15 osp 2.2.2 Vaateompelun ja asiakaspalvelun tehtävissä toimiminen 45 osp 2.2.3 Vaateompelun ammatillisen projektityön toteuttaminen 15 osp		
Valinnaiset tutkinnon osat , valitaan 45 osp	Valitaan 15-30 osp tutkinnon osista 2.6.1-2.6.3		
	2.6.1 Kaavoitus- ja sarjontatöissä toimiminen, 15 osp		
	2.6.3 Vaatetusalan erikoismateriaalien työstäminen, 15 osp		
	Valitaan 15-30 osp tutkinnon osista 2.13.1-2.13.10		
	2.13.1. Myyntipalvelun toteuttaminen, 15 osp		
	2.13.2 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp		
	2.13.3 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, 15 osp		
	2.13.4 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, 15 osp		
	2.13.5 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 15 osp		
	2.13.6 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp		
	2.13.7 Yrityksessä toimiminen, 15 osp		
	2.13.8 Huippuosajana toimiminen, 15 osp		
	2.13.9 Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat, 15 osp		
	2.13.9.1 Tilaustyö ja korjausompelu, 15 osp 2.13.9.2 Tapahtuma- ja tilanepukeutuminen 15 osp 2.13.9.3 Asiakas- ja myyntipalvelut 15 osp		
2.13.10 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 0-15 osp			
Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp		Pakolliset	Valinnaiset
	3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	8 osp	
	3.1.1 Äidinkieli	5	0 - 3
	3.1.2 Toinen kotimainen kieli	1	0 - 3
	3.1.3 Vieraat kielet	2	0 - 3
	3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp	6 osp	3 osp
	3.2.1 Matematiikka	3	0 - 3
	3.2.2 Fysiikka ja kemia	2	0 - 3
	3.2.3 Tieto- ja viestintäteknikka ja sen hyödyntäminen	1	0 - 3
	3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp	5 osp	3 osp
	3.3.1 Yhteiskuntataidot	1	0 - 3
3.3.2 Työelämätaidot	1	0 - 3	
3.3.3 Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0 - 3	
3.3.4 Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0 - 3	

	3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		7 osp
	3.4.1 Kulttuurien tuntemus		0-3
	3.4.2 Taide ja kulttuuri		0-3
	3.4.3 Etiikka		0-3
	3.4.4 Psykologia		0-3
	3.4.5 Ympäristöosaaminen		0-3
	3.4.6 Jokin kohdista 3.1.1-3.3.4		0-3
		19 osp	16 osp
4. Vapaasti valittavat tutkinnon osat, 10 osp			
4.1 Ammatillisia tutkinnon osia			
4.2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia			
4.2.1. Asusteiden valmistus 10 osp			
4.2.2. Pukeutumisneuvonta 10 osp			
4.2.3. Päällysvaateen valmistus 10 osp			
4.3 Yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja			
4.4 Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja			
4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia			

1.2 Opintojen eteneminen ja ajoitus

Vaatetuksen osaamisala, vaatetusompelija

Opinnoissa integroidaan yto aineet ammatillisiin aineisiin

1.3 Opintojen järjestäminen

Tutkinnon suorittaminen osina ja tutkinnon täydentäminen

Koko tutkinnon suorittaminen on tutkintoon johtavassa koulutuksessa ensisijainen tavoite. Tutkinnon suorittamisesta osina ja opintojen tarjonta ja valinta OSAO:n yksiköiden ja muiden koulutuksen järjestäjien sekä työelämän kanssa on kerrottu opetussuunnitelman yhteisessä osassa.

Mahdollisuus suorittaa useampi kuin yksi tutkinto

Ammattiopistossa opiskeleva voi sisällyttää tutkintoonsa lukio-opintoja (Ammattilukio). Oulun seudun ammattiopiston yksiköt tarjoavat lukio-opintoja, joilla voidaan täydentää perustutkintoa ja / tai suorittaa ylioppilastutkinnon yhdessä ammatillisen tutkinnon (= kaksoistutkinto) kanssa taikka suorittaa kolmoistutkinnon (= ammatillinen perustutkinto, ylioppilastutkinto ja lukion oppimäärä).

Tutkinnon osan osaamisjaksosuunnitelma

Pedagogisen toiminnan lähtökohtana on opiskelijan osaamisen hankkiminen ja osaamisen laadunvarmistus.

Jokaisesta tutkinnon osasta laaditaan osaamisjaksosuunnitelma, jossa määritetään mm. keskeiset sisällöt, toteutustavat/opiskelu- ja ohjausmenetelmät, oppimateriaali ja arviointi sekä avain-taidot. Oppimisen ja opetuksen suunnittelussa tulee ottaa opettamisen ja arvioinnin lähtökohdaksi ja päämääräksi oppijan osaaminen ja sen saavuttamisen tukeminen.

Oppimisen ja opetuksen suunnittelussa otetaan huomioon opiskelijoilla oleva osaaminen. Yksittäisen opiskelijan henkilökohtainen opiskelupolku kuvataan hänen HOPS:aan.

Joustavat opintopolut

Opiskelijoilla on jokaisella henkilökohtainen 2-3 opintovuoden opintopolku erilaisilla aikatauluilla. Yli 135 osp menevillä opinnoilla voi anomuksesta pidentää opintoaikaa 15 osp:llä. (yksilöllisesti syventävät /laajentavat opinnot)

Opiskelijat voivat suorittaa työssäoppimista eri aikoina, mikäli heillä on todennettua osaamisen tunnustamista.

Aiempi ammattialan työkokemus tunnustetaan osaamiseksi niiltä osin kuin se vastaa ammatilava vaatimuksia.

Työssäoppimisen tai osan työssäoppimisesta voi suorittaa lukuvuoden opetuksettomana aikana tai kesäaikana.

Opiskelijat osallistuvat ylemmän vuosiluokan opetukseen ja projekteihin riippuen tutkinnon osasta ja aikatauluista. Osa opetuksesta tehdään itsenäisenä työskentelynä.

Opiskelussa hyödynnetään kerhoja ja oppipajaa.

Opintojen eteneminen kuvataan nuoli- tai jaksokaavioilla tai taulukon muodossa. Opinnoista laaditaan henkilökohtainen opetussuunnitelma.

Aikaisempi osaaminen voidaan tunnistaa tutkinnon osan opettaja/opettajien ja /tai työpaikkaohjaajan kanssa arviointikeskustelussa perustuen työ- ja opintotodistuksiin. Osaaminen voidaan osoittaa myös näytöllä. Osaaminen kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Työelämäläheisyys

Perus- ja harjoitustyöt vastaavat työelämässä vaadittavaa suunnittelutaitoa ja käytännön osaamista. Lisäksi tehdään asiakastöitä tilausten mukaan, sekä tuotannollista työtä mm. alihankintatöitä paikallisille yhteisöille ja yrityksille. Työskentelyn laadussa, taloudellisuudessa ja valmistamisessa huomioidaan työelämäläheisyys ja yrittäjäyys.

Oppimisympäristö, koneet, laitteet ja ohjelmistot ovat ajanmukaiset ja vastaavat kattavasti ja kansainvälisestäikin työelämän vaatimuksia.

Työssäoppiminen tapahtuu paikallisissa alan yrityksissä, ompelimoissa, teatterien ompelimoissa, ateljeissa, työpajoissa, asukastuvissa, pesuloissa, myymälöissä sekä kouluissa. Työssäoppiminen voi tapahtua myös omassa yrityksessä, osuuskunnassa tai harjoitusyrityksessä. Yhteistyötä tehdään asiakas- ja projektityönä myös uusien aloittelevien ulkopuolisten yritysten, oppilaitosten ja yliopiston kanssa esim. konsultointiapuna, mallistojen kaavoituksessa, protokapaleiden valmistuksessa ja tuotekehittäelyssä.

Opiskelijat voivat halutessaan suorittaa vapaaehtoisen mestarimyyjä-tutkinnon.

Opiskelija voi suuntautua esim. myyntiin työssäoppimisen kautta, mikäli se parantaa työllistymistä. Opiskelijan opinnoissa tunnustetaan tekstiili- ja vaatetusalan työelämäkokemusta.

Näyttötehtävät vastaavat työelämän tehtäviä ja prosesseja ja niitä pyritään tekemään yhteistyössä työelämän kanssa.

Opettajat käyvät mahdollisuuksien mukaan työelämäjaksolla.

Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt

Kaikkiin tutkintoihin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta vähintään 40 osp. Ammattiosaamisen näytöt järjestetään ensisijaisesti työpaikoilla työssäoppimisen yhteydessä tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Työssäoppimisen voi suorittaa myös ulkomailla.

Työssäoppiminen on osa ammatillista koulutusta. Se on koulutuksen järjestämismuoto, jossa osa tutkinnon tavoitteista opitaan työpaikalla työtä tehden. Työssäoppiminen on aidossa työympäristössä tapahtuvaa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua. Työssäoppimisjaksojen tulee olla ammatinhallinnan kannalta riittävän pitkiä ja monipuolisia. Vain poikkeustapauksessa opiskelija voi suorittaa työssäoppimisen oppilaitoksen harjoitusyrityksessä tai vastaavin järjestelyin.

Opinto-ohjaus

Opiskelijalla on oikeus saada opinto-ohjausta. Oulun seudun ammattiopiston perustutkintoihin sisältyy luokka- ja ryhmämuotoista opinto-ohjausta. Opinto-ohjausta annetaan jokaiselle opiskelijalle tarpeellinen määrä henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Erityisopetus

Oulun seudun ammattiopistossa järjestetään opetus erityisopetuksena silloin, kun opiskelija tarvitsee erityistä tukea opiskeluunsa. Ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on taata kaikille opiskelijoille sopiva, esteetön ja helposti saavutettava oppimisympäristö.

Opetussuunnitelman yhteisessä osassa kuvataan erityisopetuksen järjestämisen periaatteet, ja erityisopetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestäminen käytännössä. Suunnitelmaa täydennetään yksikkökohtaisilla erityisopetuksen toteutussuunnitelmilla. (opetussuunnitelman yhteinen osa ja liite)

2. Ammatilliset tutkinnon osat, toteutus- ja arviointisuunnitelmat

Mikäli arviointikriteereistä puuttuu kriteeri T1 tasolta tai T1 ja H2 tasoilta, niin kyseistä arvioinnin kohdetta ei silloin arvioida, mutta jos arviointikriteeri puuttuu tasolta H2 tai K3 arviointi tehdään alemman tason kriteerin mukaan.

2.1 Pakollinen tutkinnon osa

2.1.1 Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.1.1 Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen 15osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on kuvattu Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetussuunnitelman perusteissa sivulla 6-9	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen, 15 osp	<p>Perustiedot ja - taidot opiskellaan luokka- ja työsalio opiskeluna yhdistäen teoria ja työskentely tai työssäoppimalla. Keskeisenä lähtökohtana on ongelmakeskeinen oppiminen sekä yhteistoinnalliset työtavat.</p> <p>Opitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - käyttämällä valmiita työohjeita ja työpiirustuksia. - tekemällä valmistettaviin tuotteisiin, työohjeita ja työpiirustuksia tai työsuunnitelmia sekä suunnitella niiden mukaisesti työtä ja ajankäyttöä. - ottamalla vastuuta tai valmistettavan tuotteen valmistuksen etenemisestä. - tunnistamalla yleisimpiä materiaaleja ja raaka-aineita sekä niiden rakenteita ja ominaisuuksia. 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustöillä, tehtävillä, pientuotteilla, portfolioilla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamiinsa tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi;</p>	<p>Näyttö toteutetaan ja arvioidaan työelämälähtöisesti oppilaitoksessa 1. opintovuoden aikana.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>
Tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta			

	<ul style="list-style-type: none"> - perehtymällä yleisimpien materiaalien ja raaka-aineiden valmistusprosesseihin. - käyttämällä yleisimpien materiaalien hoito-ohjeita. - tekemällä leikkuusuunnitelmia valmistettaviin tuotteisiin. - opettelemalla käyttämään materiaaleja tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti. - käyttämällä ja huoltamalla yleisimpiä alan koneita ja laitteita. - ottamalla huomioon ja noudattamalla ergonomian ja työturvallisuuden vaatimuksia. - huomioimalla asetetut laatuvaatimukset työskentelyssä. - huolehtimalla työympäristön siisteydestä ja viihtyvyydestä. - seuraamalla ammattialan lehdistä ym. lähteistä tekstiili- ja vaatetusalan kehitystä sekä omaa ammattialaa. - ylläpitämällä terveellisiä elintapoja ja yhteisön ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyä. - esittelemällä ja arvioimalla omaa työtä ja oman työn laatua. - noudattamalla vaitiolovelvollisuusohjeita. 	<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa jonkin muun tutkinnon osan yhteydessä, mutta osoitetaan kuitenkin erikseen. Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Näyttö tulee olla suoritettuna hyväksytysti ennen hakeutumista ensimmäiselle työssäoppimisjaksolle, tai se suoritetaan alkavan työssäoppimisjakson aikana.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.2 Vaatetuksen osaamisalan pakolliset tutkinnon osat

2.2.1 Vaateompelun perustehtävissä toimiminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.2.1 Vaateompelun perustehtävissä toimiminen 15 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetus-suunnitelman perusteissa sivulla 9-13	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
<p>2.2.1 Vaateompelun perustehtävissä toimiminen, 15 osp</p> <p>voi sisältää top</p> <p>Tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta.</p>	<p>Perustiedot ja - taidot opiskellaan luokka- ja työsalioiskeluna yhdistäen teoria ja työskentely tai työssäoppimalla. Keskeisenä lähtökohtana ovat ongelmakeskeinen oppiminen sekä yhteistoiminnalliset työtavat. Lähiopetuksen lisäksi tutkinnon osa sisältää itsenäistä opiskelua.</p> <p>Opitaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - perehtymällä ja tutkimalla valmiin tuotteen työtapoja. - kirjaamalla ylös käytettyjä työaikoja ja materiaalikustannuksia. - piirtämällä tuotekuvia ja laatimalla työsuunnitelmia. - ottamalla asiakkaalta perusmittoja. - tekemällä mittojen vaatimia kaavamuutoksia valmiiseen kaavaan. - tekemällä leikkuukaavat ja leikkaamalla yksittäiskappaleita. - tekemällä kaavamerkinnot ja opettelemalla kaavastustoa. - valitsemalla materiaaleja, lankoja ja lisätarvikkeita valmistettaviin tuotteisiin. - valmistamalla yksinkertaisia tuotteita. - suunnittelemalla valmistettavaa työtä. 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan, esim. harjoitustehtävillä, perustöillä, portfolioilla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammatti-osaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnittelemalla yksinkertaisen tuotteen tai tuotteen osan valitsemalla työtapoja ja tarvikkeita, tekemällä leikkuukaavat ja leikkaamalla tuotteen yksittäisleikkuuna sekä valmistamalla sen viimeistellysti.</p> <p>Muu arviointi:</p>	<p>Näyttö toteutetaan ja arvioidaan työelämä-lähtöisesti oppilaitoksessa 1. opintovuoden aikana.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - ottamalla vastuuta työn etenemisestä. - valmistamalla tuotteita asetettujen laatutavoitteiden mukaan. - tunnistamalla ja sen mukaisesti ennakoimalla ja suojautumalla työhön ja työympäristöön liittyviltä vaaroilta ja terveyshaitoilta. - toimimalla työyhteisön jäsenenä. - huomioimalla työympäristön työturvallisuusjärjestelmät. 	<p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
Näyttö tulee olla suoritettuna hyväksytysti ennen hakeutumista ensimmäiselle työssäoppimisjaksolle, tai se suoritetaan alkavan työssäoppimisjakson aikana.		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.	
		Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.2.2 Vaateompelun ja asiakaspalvelun tehtävissä toimiminen, 45 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.2.2 Vaateompelun ja asiakaspalvelun tehtävissä toimiminen, 45 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetussuunnitelman perusteissa sivuilla 13-20	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Vaateompelun ja asiakaspalvelun tehtävissä	Perustiedot ja -taidot opiskellaan luokka- ja työsalioiskelun yhdistäen teoria ja työskentely tai työssäoppimalla.	Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.	Opetus toteutetaan 1., 2. ja 3. lukuvuotena.

<p>toimiminen, 45 osp</p> <p>tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta ja yrittäjyyttä.</p>	<p>Keskeisenä lähtökohtana on ongelmakeskeinen oppiminen sekä yhteistoiminnalliset työtavat. Lähiopetuksen lisäksi tutkinnon osa sisältää itsenäistä opiskelua.</p> <p>Opitaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - suunnittelemalla yksittäistuotteita ottamalla huomioon asiakkaiden vartalotyytit ja pukeutumistyylin ja vaateen käyttötarkoituksen. - etsimällä ideoita monipuolisesti esim. muotilehdistä, internetistä, näyttelyistä ja messuilta, soveltamalla niitä omaan työhön. - perehtymällä pukuhistoriaan esim. tehtävien, ryhmätöiden ja verkko-opetuksen avulla. - tekemällä esityksiä ajankohtaisista kansainvälisistä trendeistä, muotisuuntauksista, väreistä ja etikettipukeutumisesta esim. Power Point-ohjelmalla. - tekemällä materiaali- ja lisätarvikevalintoja valmistettaviin tuotteisiin ja laskemalla niiden menekkiä. - tekemällä kustannuslaskelmia ja hinnoittelemalla tuotteita. - piirtämällä mittataulukoihin ja henkilön mittoihin perustuvia peruskaavoja ja kuosittelemalla niitä. - tekemällä yksittäisleikkuita valmistettavista tuotteista. - tekemällä vaatteiden muotoilu- ja sovitusharjoituksia. - vastaanottamalla asiakas ja sopimalla asiakkaan kanssa sovitus- ja valmistusaikatauluista - tekemällä työtapa- ja työnkulkusuunnitelmia tehtävistä töistä ja suunnittelemalla työn valmistuksen aikataulun. - valmistamalla ja viimeistelemällä naisten ja lasten vaatteita laatuvaatimusten mukaisesti. - tekemällä muodistus- ja korjausompelua asiakkaille. 	<p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan): Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitus-, perus- ja asiakastöillä, tehtävillä, portfolioilla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnittelemalla vaateen tai asukokonaisuuden asiakkaan tarpeiden mukaan, kaavoittaa ja sovittaa vaateen asiakkaalle sekä valmistaa ja viimeistelee tuotteen. Hän palvelee asiakasta työn edetessä erilaisissa tilanteissa. Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	<p>Näyttö ja arviointi toteutetaan asiakastyön yhteydessä oppilaitoksessa työelämälähtöisesti tai työssäoppimisjaksolla 2. tai 3. lukuvuotena.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>
<p>Etenemisen ehdot</p>		<p>Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:</p>	
		<p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.</p>	

2.2.3 Vaateompelun ammatillisen projektityön toteuttaminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.2.3 Vaateompelun ammatillisen projektityön toteuttaminen 15 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetussuunnitelman perusteissa sivuilla 20-26	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	
Jaksotus	Toteutustapa		Ajoitus
<p>Vaateompelun ammatillisen projektityön toteuttaminen, 15 osp</p> <p>Tutkinnon osa sisältää opintojen ohjausta</p>	<p>Perustiedot ja taidot opiskellaan luokkaopetuksena ja soveltaen mahdollisimman paljon käytännön harjoituksiin. Projektityö voi olla tilaustyö esim. esiintymispukuja tai opiskelijoiden kehittelemiä ja asiakkaan tarpeista lähteviä tilaustöitä, pienimuotoisia sarjatyöitä ja/tai niiden suunnitelmia sekä mallistoja. Lähiopetuksen lisäksi tutkinnon osa sisältää itsenäistä opiskelua. Tutkinnon osa on mahdollista opiskella myös työssäoppimalla.</p> <p>Opitaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - tekemällä asiakkaiden tarpeista lähteviä mallistojen tai projektitöiden suunnitelmia ja kehittelemällä niitä itsenäisesti tai ryhmätyönä. - tutkimalla valmiita tuotteita, suunnittelemalla ja piirtämällä työtapoja myös atk-avusteisesti. - kehittelemällä, tutkimalla ja kokeilemalla tuottavaan työhön sopivia työmenetelmiä. - kaavoittamalla mallikappaleita ja sarjatyönä valmistettavien tuotteiden kaavoja ja/tai mittatilauskaavoja. - laskemalla projektityön materiaalikustannuksia ja selvittämällä hinnan muodostumiseen vaikuttavia muita tekijöitä. 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan): Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitus- ja asiakastöillä, tehtävillä, portfolioilla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi: Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa projektityönä toteutettavan hankkeen suunnitteluun, kaavoitukseen, leikkuuseen ja valmistukseen sekä näin syntyneiden tuotteiden myyntiin ja markkinointiin toimien yhteistyössä erilaisten sidosryhmien kanssa. Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p>	<p>Tutkinnon osa opiskellaan pääsääntöisesti 3. lukuvuotena.</p> <p>Näytön arviointi tapahtuu oppilaitoksessa tehtävän projektityön yhteydessä työelämälähtöisesti tai työssäoppimisjaksolla 3. lukuvuotena.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - leikkaamalla, merkitsemällä ja niputtamalla projektin tuotteita. - tekemällä sarjaleikkuuta harjoitus- tai asiakastöihin. - valmistamalla, viimeistelemällä ja pakkaamalla tuotteita. - suunnittelemalla työnsä laatutavoitteita asiakaslähtöisesti sekä noudattamalla annettuja laatustandardeja ja tarkastamalla tuotteiden laatua. - suunnittelemalla ryhmätyönä valmistuksen kulkua kustannustehokkaaksi. - suunnittelemalla turvallisia, ergonomisia työpisteitä ja koneiden käyttöä sekä huoltamalla koneita. - kirjaamalla ajankäyttöä ja seuraamalla tuloksellisuutta. - tekemällä yritysikäntejä ja osallistamalla yrittäjien luentoihin. - tekemällä raportteja alan liiketoiminnasta ja sen kehityksestä lähtien verkko-opinnot, ammattilehdet ja kirjallisuus. - arvioimalla omia vahvuuksia ammattialan yrittäjänä työ- ja oppimiskokemusten, testien, ryhmäkeskustelujen jne. pohjalta. 	<p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten tehtävät, portfolio, haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut työn edetessä ja sen valmistuttua, harjoitustyöt ja itsearviointi, asiakaspalaute</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	<p>henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		<p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.</p> <p>Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.</p>	

2.6. Vaatetuksen osaamisalan valinnaiset tutkinnon osat

2.6.1 Kaavoitus- ja sarjontatöissä toimiminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.6.1 Kaavoitus- ja sarjontatöissä toimiminen	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetus-suunnitelman perusteissa sivuilla 64-67	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Kaavoitus- ja sarjontatöissä toimiminen, 15 osp	<p>Perustiedot ja taidot opiskellaan luokkaopetuksena ja soveltaen mahdollisimman paljon sovitusharjoituksiin tai valmistettaviin tuotteisiin.</p> <p>Lähiopetuksen lisäksi tutkinnon osa sisältää itse-näistä opiskelua.</p> <p>Tutkinnon on mahdollista opiskella myös työssäoppi-malla.</p> <p>Opitaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - mittaamalla ja tekemällä laskelmia peruskaavan piirtämistä varten. - piirtämällä peruskaavoja eri käyttötarkoituksiin eri-laisin väljyysvaroin varastosuuruus-mitoilla tai henkilökohtaisilla mitoilla. - muokkaamalla peruskaavaa toiseen käyttötarkoi-tukseen. - tekemällä 1:4 koossa kuosittelusuunnitelmia etä-tehtävänä ja oppilaitoksessa. - kuosittelemalla vaatteita erilaisille vartalotyypeille. - muokkaamalla aiemmasta kuosittelusta uuden mallin manuaalisesti tai atk avusteisesti. - muokkaamalla kaavaa sovitusten perusteella. 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaami-sen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustehtävillä, ja kaa-vakokeiluilla, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan pa-lautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuot-teita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammatti-osaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsapiirtämällä peruskaavoja tekemiensä laskelmien pohjalta ja kuosittelemalla niiden pohjalta vaatteita. Hän soviittaa vaatetta ja sen pohjalta tekee tarvittavat kaavamuutokset kuositte-luun. Hän valmistaa mallikappaleen tarkistaakseen kuosittelun on-nistumisen ja sarjoo tarvittaessa eri kokoon.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa</p>	<p>Tutkinnon osa opiskellaan 2 ja 3 vuoden ai- kana.</p> <p>Näytön arviointi tapahtuu oppilai- toksessa tehtä- vän asiakastyön tai projektityön yhteydessä työ- elämälähtöisesti tai työssäoppi- misjaksolla 3. lu- kuvuotena.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan hen- kilökohtainen opiskelusuunni- telma.</p>

	- sarjomalla kaavoja harjoituksina ja/tai projektityönä myös hyödyntäen tietotekniikkaa.	kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä Muu osaamisen arviointi: Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi, asiakaspalaute Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.	

2.6.3. Vaatetusalan erikoismateriaalien työstäminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.6.3 Vaatetusalan erikoismateriaalien työstäminen	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetus-suunnitelman perusteissa sivuilla 68-71	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		

<p>Vaatetusalan erikoismateriaalien työstäminen, 15 osp</p>	<p>Tutkinnon osa opiskellaan oppilaitoksessa tai työssäoppimalla.</p> <p>Työstettäviä materiaaleja ovat esimerkiksi: nahka, turkistuotteet, uusiomateriaalit ja sisustusmateriaalit.</p> <p>Työssäoppimisjakson aikana opitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutustumalla työpaikalla erikoismateriaalista tehtävän tuotteen suunnittelu- ja valmistusprosessiin. - etsimällä tietoa erikoismateriaalista haastatteleamalla ja lukemalla eri lähteistä. - kokeilemalla erikoismateriaalien työstettävyyttä ja sopivia työtapoja ohjeiden mukaan. - käyttämällä materiaaliin tarvittavia koneita ja laitteita. - valmistamalla tuotteita erikoismateriaalista. - laatimalla tuotteelle hoito-ohjeet. - ottamalla selvää materiaalin ekologisista vaikutuksista. 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan): Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustöillä, tehtävillä, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi: Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa ammattitaitonsa etsimällä tietoa valitsemastaan erikoismateriaalista ja sen työstämiseen liittyvistä asioista. Hän kokeilee materiaalien ominaisuuksia. Hän valmistaa tuotteen/tuotteita valitsemastaan materiaalista tarkoituksenmukaisin menetelmin, konein ja laittein Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p> <p>Muu arviointi: Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla. Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	<p>Tutkinnon osa opiskellaan 2. tai 3. vuoden aikana työssäoppimalla.</p> <p>Näytön arviointi tapahtuu työssäoppimisjaksolla.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>
<p>Etenemisen ehdot</p>		<p>Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:</p>	

Ompelun perusosaamisen näyttö tulee olla suoritettuna ennen opintojen aloittamista.	Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista. Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.
---	---

2.13. Valinnaiset tutkinnon osat

2.13.1. Myyntipalvelun toteuttaminen, 15 osp

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.13.1 Myyntipalvelun toteuttaminen 15 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetussuunnitelman perusteissa sivulla 143 -145	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Myyntipalvelun toteuttaminen, 15 osp	<p>Tutkinnon osa opiskellaan työssäoppimalla.</p> <p>Opitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelemalla asiakkaita huomioiden asiakkaiden toiveita ja havainnoimalla samalla asiakkaan vartalo-tyyppi ja koon. - esittelemällä ja myymällä asiakkaan tyyliin, kokoon ja vartalo-tyyppiin sopivia vaatteita, asukokonaisuuksia ja asusteita ottaen huomioon myös tilannepukeutuminen ja käyttötarkoitus. - olemalla apuna sisustusliikkeessä suunnittelemassa sisustustekstiilejä ottaen 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustöillä, tehtävillä, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p>	<p>Tutkinnon osa toteutetaan pääsääntöisesti 2. tai 3. lukuvuotena.</p> <p>Näytön arviointi tapahtuu työssäoppimisjaksolla</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen</p>

	<p>huomioon tuotteen ja /tai tilan koko, muoto ja käyttötarkoitus.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tekemällä myyntityöhön kuuluvia apu-tehtäviä, kuten hälytyslaitteiden laittoa tuotteisiin, tuotteiden laittoa hyllyille ja siivousta. - palvelemalla asiakkaita kohteliaasti sekä kassalla että myyntitapahtumassa. - osallistumalla somistuksien ja tuotteiden esillepanoon. - osallistumalla työpaikan palavereihin, koulutuksiin ja muihin työyhteisön tehtäviin. 	<p>Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa asiakaspalvelutilanteessa, esimerkiksi valitsemalla asiakkaalle tuotteita tai asukokonaisuuksia. Hän tekee myymälässä somistuksia ja / tai esillepanoja sekä hyllytystä, järjestelyä ja siivousta. Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute sekä kirjallisia tuotoksia, esim. työssäoppimispäiväkirja, portfolio, ja /tai haastattelu.</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	<p>opiskelusuunnitelma.</p>
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		<p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.</p> <p>Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.</p>	

2.13.2 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp, OSAOn yhteinen

2.13.6 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp, OSAOn yhteinen

2.13.7 Yrityksessä toimiminen, 15 osp , OSAOn yhteinen

2.13.8 Huippuosaajana toimiminen, 15 osp , OSAOn yhteinen

2.13.9 Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat, 5-15 osp

2.13.9.1 Tilaustyö ja korjausompelu, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa ottaa mittoja asiakkaalle tehtävää pukinetta, korjaustyötä tai sisustustekstiilejä varten
- osaa käyttää ja tarvittaessa muuttaa valmiita kaavoja
- osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia tilaustyönä valmistettavia pukineita, sisustustekstiilejä tai korjausompelua
- osaa valita tuotteisiin sopivia materiaaleja ja lisätarvikkeita
- osaa käyttää ja huoltaa yrityksen koneita ja laitteita
- noudattaa yrityksen laatuohjeita
- osaa palvella asiakkaita ja toimia työryhmän jäsenenä

- noudattaa työaikoja ja muita sopimuksia

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Opetussuunnitelman perusteissa koulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samat kuin keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tilaustyön ja korjaustyön valmistuksen suunnittelu ja valmistus	- etenee työssään, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta	- suunnittelee oman työnsä ja etenee sujuvasti vaiheesta toiseen	- suunnittelee itsenäisesti vastuulleen olevia tehtäviä
	- työskentelee ohjattuna niin että työn lopputulos on hyväksyttävissä	- selviytyy uusista ja muuttuvista tilanteista lähes oma-aloitteisesti ja työn lopputulos on hyväksyttävä	- arvioi työnsä onnistumista, ja työn lopputulos on tavoitteiden mukainen
	- toimii tutuissa työtehtävissä	- ottaa huomioon työskentelyssään työnsä kokonaisuuden ja muut työntekijät	- etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti sovittaen työnsä työympäristön muuhun toimintaan
	- noudattaa työohjeita, työaikoja, sopimuksia sekä neuvottelee poikkeamista	- tekee annetut tehtävät omatoimisesti ja huolehtii työtehtävistään alusta loppuun ja vastaa omasta työosuudestaan	- osaa omalla vastuualueellaan tehdä omatoimisesti muitakin kuin annettuja työtehtäviä.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		

Työmenetelmien ja välineiden käyttö	- käyttää työhönsä liittyviä keskeisimpiä työmenetelmiä ja työvälineitä toistuvissa työtilanteissa, mutta tarvitsee ohjausta	- käyttää työhönsä liittyviä työmenetelmiä ja työvälineitä omatoimisesti toistuvissa työtilanteissa	- valitsee työhönsä sopivimmat työmenetelmät ja työvälineet sekä käyttää niitä sujuvasti vaihtelevissa työtilanteissa
Materiaalien valinta	- valitsee materiaaleja ja lisätarvikkeita, mutta tarvitsee ohjausta.	- valitsee sopivia materiaaleja ja lisätarvikkeita	- valitsee sopivia materiaaleja ja lisätarvikkeita sekä perustelee valintansa.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	tydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Aiemmin hankittujen tietojen hallinta	- käyttää työnsä tavallisimpien työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien käytön perustana olevaa tietoa toistuvissa työtilanteissa, mutta tarvitsee ohjausta tiedon hankinnassa ja soveltamisessa	- hankkii ja soveltaa työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti	- soveltaa tietoa työssään vaihtelevissa työtilanteissa ja perustelee työhön liittyviä ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta.
2. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja -ongelmanratkaisu	- suoriutuu tiedonhankinnassa ohjatuna	- hankkii tietoa ohjeiden mukaan	- toimii oma-aloitteisesti tiedonhankkijana

	<ul style="list-style-type: none"> - suunnittelee työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta 	<ul style="list-style-type: none"> - suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa 	<ul style="list-style-type: none"> - suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arviotaan
	<ul style="list-style-type: none"> - arvioi työnsä onnistumista 	<ul style="list-style-type: none"> - ottaa vastaan palautetta ja toimii palautteen mukaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> - kehittää toimintaansa saamansa palautteen pohjalta
Vuorovaikutus ja yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> - noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita ja palvelee asiakkaita 	<ul style="list-style-type: none"> - toimii tilanteen vaatimalla tavalla asiakaspalvelu ym. vuorovaikutustilanteissa 	<ul style="list-style-type: none"> - palvelee sujuvasti asiakkaita, ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja
	<ul style="list-style-type: none"> - toimii työryhmän jäsenenä 	<ul style="list-style-type: none"> - toimii työryhmän jäsenenä ottaen muut jäsenet huomioon 	<ul style="list-style-type: none"> - osaa työskennellä vastuullisesti sekä ryhmässä että itsenäisesti
Ammattietiikka	<ul style="list-style-type: none"> - käyttäytyy asiallisesti ja noudattaa työaikoja 	<ul style="list-style-type: none"> - käyttäytyy hyvien käyttäytymistapojen mukaan ja noudattaa työaikoja 	<ul style="list-style-type: none"> - käyttäytyy asiallisesti hyvien käyttäytymistapojen ja tilanteen mukaan sekä noudattaa työaikoja ja osaa sopia poikkeamista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA	2.13.9.1 Tilaustyö ja korjausompelu 15 osp		
Ammattitaitovaatimukset	Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.		
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)	Arviointi		Ajoitus

Jaksotus	Toteutustapa		
Tilaustyö ja korjausompele, 15 osp	<p>Tutkinnon osa opiskellaan työssäoppimalla.</p> <p>Opitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutustumalla työpaikalla käytettäviin koneisiin ja työmenetelmiin. - seuraamalla ammattilaisten työskentelyä. - käyttämällä työpaikan koneita ja laitteita. - leikkaamalla ja ompelemalla erilaisia tilaustöitä ja korjausompelua. - palvelemalla asiakkaita. - selvittämällä ja tutkimalla materiaalien käyttö- ja hoito-ominaisuuksia sekä opastamalla asiakkaita. - seuraamalla yrityksen toimintaa ja etsimällä tietoa eri lähteistä. - tekemällä raportin yrityksen toiminnasta. 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitus- ja asiakastöillä, tehtävillä, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä ammattitaitonsa ottamalla mittoja asiakkaalle tehtävää tuotetta varten, käyttämällä ja tarvittaessa muuttamalla valmiskaavoja. Suunnittelema ja toteuttamalla erilaisia tilaustöitä tai korjausompelua, valiten sopivat materiaalit ja lisätarvikkeet, käyttämällä ja huoltamalla yrityksen koneita ja laitteita. noudattamalla yrityksen laatuohjeita ja palvelemalla asiakkaita ja toimimalla työryhmän jäsenenä ja noudattamalla työaikoja Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten tehtävillä, portfolioilla ja/tai haastattelulla, työssäoppimispäiväkirjalla, haastatteluilla, ohjaus- ja palautekeskusteluilla, itsearvioinnilla, vertaisarvioinnilla ja asiakaspalautteella.</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	<p>Tutkinnon osa opiskellaan 2. tai 3. vuoden aikana työssäoppimalla.</p> <p>Näytön arviointi tapahtuu työssäoppimisjaksolla</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>

Etenemisen ehdot	Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:
	<p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.</p> <p>Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.</p>

2.13.9.2 Tapahtuma- ja tilannepukeutuminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- osaa ottaa mittoja asiakkaalta
- osaa käyttää ja tarvittaessa muuttaa valmiita kaavoja
- osaa toimia suunnittelijan avustajana
- tuntee pukeutumisetikettiä
- osaa valmistaa asiakkaalle toteutettavia pukineita
- ymmärtää pukineen käyttötarkoituksen merkityksen materiaalivalinnoissa
- osaa valita tuotteisiin sopivia materiaaleja ja lisätarvikkeita
- osaa käyttää ja huoltaa yrityksen koneita ja laitteita
- noudattaa yrityksen laatuohjeita
- osaa palvella asiakkaita ja toimia työryhmän jäsenenä
- noudattaa työaikoja ja muita sopimuksia

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Opetussuunnitelmaperusteissa koulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samat kuin keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Valmistuksen suunnittelu ja toteutus	- suunnittelee ohjattuna työn valmistamista	- suunnittelee oman työnsä ja etenee sujuvasti vaiheesta toiseen	- suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä
	- työskentelee ohjattuna niin että työn lopputulos on hyväksyttävissä	- selviytyy uusista ja muuttuvista tilanteista lähes oma-aloitteisesti ja työn lopputulos on hyväksyttävä	- arvioi työnsä onnistumista, ja työn lopputulos on tavoitteiden mukainen
	- työskentelee tutuissa työtehtävissä	- ottaa huomioon työskentelyssään työn kokonaisuuden ja muut työhön liittyvät tekijät, esim. aikataulut	- etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti sovittaen työnsä työpaikan muuhun toimintaan
	- noudattaa työohjeita, työaikoja, sopimuksia sekä neuvottelee poikkeamista	- tekee annetut tehtävät omatoimisesti ja huolehtii työtehtävistään alusta loppuun ja vastaa omasta työosuudestaan	- osaa omalla vastuualueellaan tehdä omatoimisesti muitakin kuin annettuja työtehtäviä.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien ja välineiden käyttö	- käyttää työhönsä liittyviä keskeisimpiä työmenetelmiä ja työvälineitä toistuvissa työtilanteissa, mutta tarvitsee ohjausta	- käyttää työhönsä liittyviä työmenetelmiä ja työvälineitä omatoimisesti toistuvissa työtilanteissa	- valitsee työhönsä sopivimmat työmenetelmät ja työvälineet sekä käyttää niitä sujuvasti vaihtelevissa työtilanteissa

Materiaalien valinta	- valitsee materiaaleja ja lisätarvikkeita, mutta tarvitsee ohjausta.	- valitsee sopivia materiaaleja ja lisätarvikkeita	- valitsee sopivia materiaaleja ja lisätarvikkeita sekä perustelee valintansa.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	tyytyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Aiemmin hankittujen tietojen hallinta	- käyttää työnsä tavallisimpien työmenetelmien, -välineiden ja materiaalien käytön perustana olevaa tietoa toistuvissa työtilanteissa, mutta tarvitsee ohjausta tiedon hankinnassa ja soveltamisessa	- hankkii ja soveltaa työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti	- soveltaa tietoa työssään vaihtelevissa työtilanteissa ja perustelee työhön liittyviä ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta.
2. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja -ongelmanratkaisu	- suoriutuu tiedonhankinnassa ohjatuna	- hankkii tietoa ohjeiden mukaan	- toimii oma-aloitteisesti tiedonhankkijana
	- suunnittelee työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	- suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa	- suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arviotaan
	- arvioi työnsä onnistumista	- ottaa vastaan palautetta ja toimii palautteen mukaisesti	- kehittää toimintaansa saamansa palautteen pohjalta

Vuorovaikutus ja yhteistyö	- noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita ja palvelee asiakkaita	- toimii tilanteen vaatimalla tavalla asiakaspalvelu ym. vuorovaikutustilanteissa	- palvelee sujuvasti asiakkaita, ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja
	- toimii työryhmän jäsenenä	- toimii työryhmän jäsenenä ottaen muut jäsenet huomioon	- osaa työskennellä vastuullisesti sekä ryhmässä että itsenäisesti
Ammattietiikka	- käyttäytyy asiallisesti ja noudattaa työaikoja	- käyttäytyy hyvien käyttäytymistapojen mukaan ja noudattaa työaikoja	- käyttäytyy asiallisesti hyvien käyttäytymistapojen ja tilanteen mukaan sekä noudattaa työaikoja ja osaa sopia poikkeamista.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		2.13.9.2 Tapahtuma- ja tilannepukeutuminen 15 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinnon opetussuunnitelman perusteissa sivuilla s.163-	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Tapahtuma- ja tilannepukeutuminen, 15 osp	<p>Tutkinnon osa opiskellaan työssäoppimalla.</p> <p>opitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ottamalla mittoja. - seuraamalla ammattilaisten työskentelyä. - tutustumalla työpaikalla käytettäviin koneisiin ja työmenetelmiin. - käyttämällä työpaikan koneita ja laitteita. - leikkaamalla ja ompelemalla juhlapukuja tai näyttämö- ja esiintymisasuja. - palvelemalla asiakkaita. - selvittämällä ja tutkimalla materiaalien käyttö- ja hoito-ominaisuuksia sekä opastamalla asiakkaita. - seuraamalla yrityksen toimintaa ja etsimällä tietoa eri lähteistä. 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustöillä, tehtävillä, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä ottamalla mittoja asiakkaalle tehtävää tuotetta varten, käyttämällä ja tarvittaessa muuttamalla valmiskaavoja. Suunnittelemalla ja toteuttamalla erilaisia tilaustöitä tai korjausompelua, valiten sopivat materiaalit ja lisätarvikkeet, käyttämällä ja huoltamalla yrityksen koneita ja laitteita. noudattamalla yrityksen laatuohjeita ja palvelemalla asiakkaita ja toimimalla työryhmän jäsenenä ja noudattamalla työaikoja</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p>	<p>Tutkinnon osa opiskellaan 2. tai 3. vuoden aikana työssäoppimalla.</p> <p>Näytön arviointi tapahtuu työssäoppimisjaksolla</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>

		<p>Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa osaamista ei voida ammatiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten tehtävillä, portfolioilla ja/tai haastattelulla, työssäoppimispäiväkirjalla, haastatteluilla, ohjaus- ja palautekeskusteluilla, itsearviointilla, vertaisarviointilla ja asiakaspalautteella.</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	
		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		<p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.</p> <p>Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opetta opettaja/t.</p>	

4.13.9.3 Asiakas- ja myyntipalvelut, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- käyttää ammattialan osaamista asiakastilanteessa
- pitää myyntipaikan siistinä ja viihtyisenä
- tehdä somistuksia ja esillepanoja
- osaa toimia yrityksen toimintatapojen mukaisesti
- hankkia tietoa eri lähteistä työn tekemisen tueksi

- ottaa vastuun tekemästään työstä
- noudattaa aikatauluja
- toimia työyhteisön jäsenenä
- noudattaa työturvallisuus ja -suojeluohjeita

Arviointi

Taulukkoon on koottu arvioinnin kohteet sekä arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon keskeinen sisältö.

Arvioinnin kohde	Arviointikriteerit		
1. Työprosessien hallinta	Tyydyttävä 1	Hyvä 2	Kiitettävä 3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu	- tekee annetut tehtävät ohjattuna	- tekee tehtävät annettujen ohjeiden mukaan	- suunnittelee ja tekee itsenäisesti vastuullaan olevat tehtävät
Itsearviointi	- arvioi työnsä onnistumista	- arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa ja selviytyy uusista ja muuttuvista tilanteista oma-aloitteisesti	- arvioi työnsä onnistumista, perustelee arviotaan ja arvioi sekä kehittää työskentelytapojaan ja työympäristöään
Vastuu työstä	- noudattaa työohjeita, työaikoja, sopimuksia ja neuvottelee poikkeamista	- tekee annetut tehtävät omatoimisesti ja huolehtii työtehtävistään alusta loppuun ja vastaa omasta työosuudestaan	- osaa omalla vastuualueellaan tehdä omatoimisesti muitakin kuin annettuja työtehtäviä
Työturvallisuus ja -suojeluohjeiden noudattaminen	- suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen ja käyttää tarvittavia suojaimia	- noudattaa työyhteisön työturvallisuusohjeita ja ottaa työssään huomioon työympäristön turvallisuuden ohjeiden mukaisesti	- kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ottaen huomioon työergonomian
Työn laatu	- työskentelee ohjatusti siten, että työn tulos on hyväksyttävissä.	- työskentelee annettujen ohjeiden mukaisesti siten, että työn tulos on hyväksyttävissä.	- työskentelee itsenäisesti ja joutuisasti siten, että työn tulos on tavoitteiden mukainen.
	Tyydyttävä 1	Hyvä 2	Kiitettävä 3

2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Opiskelija		
Asiakaspalvelu ja myyntityö	- tekee asiakaspalvelu- ja myyntitöitä ohjattuna	- tekee asiakaspalvelu- ja myyntitöitä työpaikan ohjeiden mukaan	- tekee asiakaspalvelu- ja myyntitöitä itsenäisesti ja joutuisasti
Somistus, esillepano tai oheistehävien tekeminen	- huolehtii annetuista työtehtävistä ohjattuna	- huolehtii annettuja työtehtäviä ohjeiden mukaan	- huolehtii itsenäisesti ja oma-aloitteisesti työtehtävistä
	- huolehtii oman työpaikan siisteydestä.	- huolehtii oman työpaikan siisteydestä ja ymmärtää sen vaikutuksen viihtyisyyteen.	- huolehtii työympäristön toimivuudesta, siisteydestä ja viihtyisyydestä.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä 1	Hyvä 2	Kiitettävä 3
	Opiskelija		
Tuote-, palvelu- ja ammattitiedon hallinta	- etsii ohjattuna ja kysymällä työssä tarvittavaa tietoa.	- osaa etsiä ja käyttää työn tekemiseen tarvittavaa tietoa ja ohjeistusta.	- osaa soveltaa hankkimaansa tietoa ja ohjeistusta itsenäisesti.
4. Elinikäisen oppimisen avain-aidot	Tyydyttävä 1	Hyvä 2	Kiitettävä 3
	Opiskelija		
Vuorovaikutus ja yhteistyö	- toimii ohjattuna asiakaspalvelutilanteissa	- toimii asiallisesti asiakaspalvelutilanteissa ja pyytää apua tarvittaessa	- toimii asiakaspalvelutilanteessa tilanteen vaatimalla tavalla
	- toimii työryhmän jäsenenä	- toimii työryhmän jäsenenä ottaen muut huomioon	- työskentelee vastuullisesti itsenäisessä- ja ryhmätyössä

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa työpaikalla toteuttamalla yrityksen työtehtäviä yksilöllisen suunnitelman mukaan. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että ammattitaito voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla, kuten haastattelujen, tehtävien ja muiden menetelmien avulla.

TUTKINNON OSA		2.13.9.3 Asiakas- ja myyntipalvelut 15 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu tässä asiakirjassa	
Tutkinnon osan toteutus (ja jaksotus tarvittaessa)		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Asiakas- ja myyntipalvelut, 15 osp	<p>Tutkinnon osa opiskellaan työssäoppimalla erilaisissa alan yrityksissä ja/tai oppilaitoksen myymälässä.</p> <p>Opitaan esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelemalla asiakkaita mm. vaate-, kangas- ja sisustusmyymälöissä tai erikoisvaatetus- tai pesulapalveluissa - arvioimalla ja kehittämällä omia asiakaspalvelutaitojaan palautetta hyödyntäen - huolehtimalla työpaikan siisteydestä ja viihtyisyydestä - tekemällä työhön liittyviä oheistehtäviä - käyttämällä tekstiili- ja vaatetusalan tuote-, palvelu- ja ammattitietoa - osallistumalla yrityksen järjestämiin tuotekoulutuksiin - ottamalla huomioon ja noudattamalla ergonomian ja työturvallisuuden vaatimuksia. - toimimalla työyhteisön jäsenenä vuorovaikutuksessa muiden työntekijöiden kanssa - esittelemällä ja arvioimalla omaa työtä ja oman työn laatua. - noudattamalla vaitiolovelvollisuusohjeita. 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan): Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustöillä, tehtävillä, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen. Opiskelija saa oppimisen edistymisestä palautetta opettajalta, työpaikkaohjaajalta ja muilta työntekijöiltä suullisesti sekä asiakaspalautteista.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä asiakaspalvelutilanteessa, esimerkiksi valitsemalla asiakkaalle tuotteita tai asukokonaisuuksia tai valitsemalla oikean palvelun. Hän tekee myymälässä somistuksia ja / tai esillepanoja sekä hyllytystä, järjestelyä ja siivousta.</p>	<p>Tutkinnon osat toteutetaan 1. tai 2. tai 3. lukuvuoden aikana.</p> <p>Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan 1. tai 2. tai 3. lukuvuoden aikana.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>

		<p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute sekä kirjallisia tuotoksia, esim. työssäoppimispäiväkirja, portfolio, ja /tai haastattelu.</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		<p>Tutkinnon osan arvosana muodostuu näytön arvosanasta ja tarvittaessa muusta osaamisen arvioinnista.</p> <p>Arvosanasta päättää tutkinnon osaa opettanut opettaja/t.</p>	

2.13.10 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 10 osp

Tähän perustutkintoon voidaan sisällyttää yksi tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista. Mikäli sisällytetty tutkinnon osa on ammatillinen, se arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä.

3. Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp

Tutkintoon kuuluvana opiskelija suorittaa 35 osaamispisteen laajuisesti yhteisiä tutkinnon osia. Niistä pakollisia tutkinnon osia on 19 osaamiseen laajuisesti ja valinnaisia tutkinnon osia 16 osaamispisteen laajuisesti. Yhteisten tutkinnon osien arviointi- ja toteutussuunnitelmat sekä niiltä osin kuin perusteissa ei ole, tavoitteet ja arviointikriteerit ovat OSAOn yksiköillä yhteiset ja niistä on tehty erillinen dokumentti.

4. Vapaasti valittavat tutkinnon osat, 10 osp

Tutkintoon kuuluu tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita tukevia vapaasti valittavia tutkinnon osia 10 osaamispisteen laajuisesti. Vapaasti valittaviin tutkinnon osiin voidaan valita tutkinnon osia myös yhteisten tutkinnon osien valinnaisista osa-alueista.

4.2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia

4.2.1 Asusteiden valmistus 10 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- etsiä ideoita eri lähteistä asusteiden malleihin ja materiaaleihin
- suunnitella tarkoituksenmukaisia ja esteettisiä asusteiden malleja
- hankkia tietoa ja perehtyä asusteiden materiaaleihin ja valmistusmenetelmiin
- hankkia materiaaleja ja lisätarvikkeita esimerkiksi kierrätyspaikoista
- kaavoittaa ja/tai muotoilla asusteita tai valita oikean kokoisia valmiita kaavoja ja tehdä niihin mallin vaatimia muutoksia
- suunnitella erilaisten asusteiden työtapoja
- valmistaa ja viimeistellä asusteita erilaisista materiaaleista

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työn suunnittelu, valmistus ja arviointi	- suunnittelee ohjatusti asusteita ja työtapoja, jotka sopivat materiaaleihin	- suunnittelee omat työnsä mutta tarvitsee ohjausta uusissa, erilaisissa työta-voissa	- suunnittelee itsenäisesti työtään ottaen huomioon erilaiset materiaalit
	- arvioi ohjattuna työnsä onnistumista ja vastaanottaa palautetta	- arvioi työnsä onnistumista työn kulu-	- arvioi työnsä onnistumista, perustelee arvioitaan ja kehittää itsenäisesti

		essa ja vastaanottaa palautetta kehittäen työskentelyään	työskentelytapojaan
Työkokonaisuuden toteuttaminen, itsenäisyys ja vastuullisuus.	- työskentelee siten, että työn lopputulos on hyväksyttävissä työn suunnitelman tai laatutavoitteiden mukaisesti	- työskentelee siten, että työn lopputulos täyttää asusteille asetettuja erityisvaatimuksia	- työskentelee erityisvaatimusten mukaisesti siten, että työn lopputulos on laatutavoitteiden mukainen
	- tarvitsee työvaiheissa etenemisessä ohjausta	- etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen	- etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti sovittaen työnsä työympäristön muuhun toimintaan
	- noudattaa ohjattuna työohjeita, työaikoja ja sopimuksia.	- tekee annetut tehtävät omatoimisesti.	- tekee omatoimisesti muitakin kuin annettuja työtehtäviä.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Asusteiden valmistus	- käyttää asusteisiin sopivia valmistusmenetelmiä, työvälineitä sekä materiaaleja, mutta tarvitsee usein ohjausta.	- käyttää työhönsä liittyviä valmistusmenetelmiä, työvälineitä sekä materiaaleja enimmäkseen omatoimisesti.	- valitsee työhönsä sopivimmat työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit ja käyttää niitä sujuvasti ja taloudellisesti.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1 Opiskelija	Hyvä H2	Kiitettävä K3
työssä tarvittavan tiedon hallinta ja soveltaminen	- käyttää ohjattuna ammatillista osaamistaan ja tarvitsee ohjausta tiedon hankinnassa ja soveltamisessa.	- soveltaa aiemmin oppimaansa, hankkii työssä tarvittavaa tietoa työmenetelmistä ja materiaaleista ja käyttää sitä ohjattuna.	- hankkii itsenäisesti tietoa vaihtelevissa työmenetelmistä ja perustelee työhön liittyviä ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta.

4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	- hakee ohjattuna tietoa	- hakee tietoa ohjeiden mukaan	- hakee itsenäisesti tietoa
	- suunnittelee työtään, mutta tarvitsee ohjausta uusissa tilanteissa	- suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa	- suunnittelee itsenäisesti työtään, arvioi osaamistaan ja työnsä onnistumista sekä perustelee arviotaan
	- arvioi työnsä onnistumista	- ottaa vastaan palautetta ja toimii palautteen mukaisesti	- kehittää toimintaansa saamansa palautteen pohjalta
Ammattietiikka	- noudattaa ohjattuna annettuja ohjeita ja aikatauluja	- noudattaa osittain ohjattuna annettuja ohjeita ja sopimuksia	- toimii työyhteisön vastuullisena jäsenenä sitä kehittäen
Estetiikan huomioon ottaminen	- ottaa ohjatusti työssään huomioon esteettisiä periaatteita	- ottaa työssään huomioon esteettisiä periaatteita ja työn ulkonäköön vaikuttavia tekijöitä	- hyödyntää monipuolisesti esteettisiä periaatteita ja toimii työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden edistämiseksi
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille	- noudattaa työsuojeluohjeita ja ottaa työssään huomioon työympäristön turvallisuuden	- noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään aktiivisesti huomioon työyhteisön turvallisuuden
	- huolehtii ohjatusti työympäristön siisteydestä	- huolehtii työympäristön siisteydestä	- huolehtii oma-aloitteisesti työympäristönsä siisteydestä ja viihtyisyydestä

	- ottaa ohjatusti huomioon ergonomian.	- ottaa huomioon ohjeiden mukaisen ergonomian.	- ottaa omatoimisesti huomioon ergonomian.
--	--	--	--

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.2.1 Asusteiden valmistus, 10 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset, arvioinnin kohteet ja kriteerit on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Asusteiden valmistus, 10 osp	<p>Perustiedot ja taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa luennoina, havaintoesityksinä ja omissa harjoituksissa tai työpaikalla. Itsenäisenä opiskeluna etsitään ideoita ja hankitaan materiaaleja sekä muokataan niitä.</p> <p>Opitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - perehtymällä erilaisista materiaaleista valmistettujen asusteiden työtapoihin - etsimällä ideoita eri lähteistä - suunnittelemalla asusteiden malleja - tekemällä työtapakokeiluja eri materiaaleista kuten nahka, synteettiset materiaalit erilaiset kankaat. - suunnittelemalla työtapoja ja laatimalla työjärjestyksiä - piirtämällä ja muotoilemalla asusteiden kaavoja 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustöillä, tehtävillä, opiskelijaa haastellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä suunnittelemalla asusteen asiakkaan tarpeiden mukaan, kaavoittaa asusteita itselle tai asiakkaalle sekä valmistaa ja viimeistelee tuotteen. Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p>	<p>Opetus toteutetaan 1., 2. tai 3. vuotena.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - leikkaamalla asusteita - valmistamalla ja viimeistelmällä yksilöllisiä asusteita esim. laukkuja ja päähineitä 	Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		Tutkinnon osan arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja/t ja mahdollisesti työelämän edustaja.	
		Arvosanasta päättävät opettajat.	

4.2.2 Pukeutumisneuvonta, 10 osp

Ammattitaitovaatimukset

Mikäli arviointikriteereistä puuttuu kriteeri T1 tasolle, niin kyseistä arvioinnin kohdetta ei sillä tasolla arvioida, mutta jos arviointikriteeri puuttuu tasolta H2 tai K3 arviointi tehdään alemman tason kriteerin mukaan.

Opiskelija osaa

- opastaa asiakasta sopivien värien valinnassa ja suunnitella puvuston väritystä
- valita ja suunnitella pukineita erilaisille vartalotyypeille
- neuvoa asusteiden valinnassa ja käytössä
- valita pukineita etiketin mukaan eri tilaisuuksiin ja eri ammatteihin

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
2. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Sopivien pu- keutumisvärien ja asukokonai- suuksien valinta	Opiskelija - kokeilee henkilökohtaisia värejä ja vallitsee vartalolle sopivia pukineiden malleja ohjattuna	- kokeilee asiakkaalle värejä ohjatusti ja valitsee tai suunnittelee pukineiden malleja melko itsenäisesti	- kokeilee värejä, osaa tehdä omia päätelmiä niiden sopivuudesta ja suunnittelee tai valitsee itsenäisesti asiakkaalle erilaisia malleja
	- arvioi ohjattuna työnsä onnistumista ja vastaanottaa palautetta	- arvioi työnsä onnistumista työn kulu- essa ja vastaanottaa palautetta kehit- tään työskentelyään	- arvioi työnsä onnistumista, peruste- lee arvioitaan ja kehittää itsenäisesti työskentelytapojaan
Työkokonaisuuden	- toimii tutuissa työtehtävissä	- ottaa huomioon työskentelyssään työn kokonaisuuden	- ottaa huomioon työnsä kokonaisuuden, toimintaympäristönsä ja oman työnsä osana sitä

toteuttaminen, itseenäisyys ja vastuullisuus.	- noudattaa ohjattuna työohjeita, työaikoja ja sopimuksia.	- noudattaa työohjeita, työaikoja, sopimuksia sekä neuvottelee poikkeamista.	- tekee omatoimisesti muitakin kuin annettuja työtehtäviä.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Ohjausmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	- käyttää työhönsä liittyviä keskeisimpiä työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja toistuvissa työtilanteissa, mutta tarvitsee usein ohjausta.	- käyttää työhönsä liittyviä menetelmiä, välineitä ja materiaaleja enimmäkseen omatoimisesti.	- valitsee työhönsä sopivimmat työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit ja käyttää niitä sujuvasti ja luovasti vaihtelevissa työtilanteissa.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Pukeutumisen neuvonnan pohjana olevan tiedon hyödyntäminen	- käyttää opetettuja työmenetelmiä, annettuja työvälineitä ja materiaaleja ohjattuna	- hankkii ja soveltaa työssä tarvittavaa tietoa myös omatoimisesti.	- hankkii ja soveltaa itsenäisesti tietoa ja perustelee työhön liittyviä ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	- hakee tietoa ohjattuna	- hakee tietoa ohjeiden mukaan	- hakee tietoa itsenäisesti
	- suunnittelee työtään, mutta tarvitsee ohjausta	- suunnittelee omaa työtään melko itsenäisesti ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa	- suunnittelee itsenäisesti työtään, arvioi osaamistaan ja työnsä onnistumista sekä perustelee arviotaan

Vuorovaikutus ja yhteistyö	- noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita	- toimii tilanteen vaatimalla tavalla erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	- ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja
	- toimii tutussa työyhteisössä ja ryhmässä sekä pyytää apua muilta	- toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä	- tukee ja auttaa muita sekä palvelee myös ulkopuolisia asiakkaita
Ammattietiikka	- noudattaa annettuja eettisiä ohjeita ja aikatauluja	- noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	- toimii työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Estetiikan huomioon ottaminen	- ottaa ohjatusti huomioon alan esteettisiä periaatteita	- työskentelee ottaen huomioon esteettisiä periaatteita	- hyödyntää monipuolisesti työssään alan esteettisiä periaatteita
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita sekä pitää huolta toimintakyvystään	- noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja työympäristön turvallisuuden	
	- huolehtii ohjatusti työympäristön siisteydestä	- huolehtii työympäristön siisteydestä	- huolehtii oma-aloitteisesti työympäristönsä siisteydestä ja viihtyisyydestä.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.2.2 pukeutumisneuvonta, 10 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		

<p>Pukeutumis- neuvonta, 10 osp</p>	<p>Perustiedot ja taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa luentoina, havaintoesityksinä ja yksilöllisinä sekä ryhmäharjoituksina, sekä mahdollisesti työssäoppimalla.</p> <p>Opitaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - analysoimalla värien ominaisuuksia ja ryhmittämällä värejä värikarttoihin - harjoittelemalla asiakkaille sopivien värien valintaa - suunnittelemalla puvuston värejä erilaisille henkilöille - analysoimalla vartalotyyppejä ja kokeilemalla vaatteiden malleja - piirtämällä vaatteiden malleja asiakkaille - harjoittelemalla asujen valintaa vaatetusliikkeissä - valitsemalla pukineita erilaisiin tilaisuuksiin ja eri ammattiryhmille - etsimällä tietoa pukeutumisetiketistä eri maissa - tekemällä ohjauksen apuvälineeksi tyylin työkirja 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustöillä, tehtävillä, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa kokoamalla väri- ja tyyliportfolion asiakkaalle.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>	<p>Opetus toteutetaan 1. 2. tai 3. vuotena.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>
<p>Etenemisen ehdot</p>		<p>Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:</p>	
		<p>Tutkinnon osan arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja/t ja/tai työelämän edustaja.</p> <p>Arvosanasta päättävät opettajat.</p>	

4.2.3 Päälyysvaatteiden valmistus, 10 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- suunnitella henkilölle käyttötarkoitukseen sopivan päälyysvaatteen
- kaavoittaa suunnittelemansa päälyysvaatteen tai valita oikean kokoisen valmiin kaavan ja tehdä siihen mallin tai mittojen vaatimia muutoksia
- hankkia tietoa ja perehtyä päälyysvaatemateriaaleihin ja valmistusmenetelmiin
- tehdä erilaisia työtapakokeiluja ja valita niistä materiaaliin ja malliin sopivat
- sovittaa päälyysvaatteen ja muotoilla siihen sopivia yksityiskohtia kuten kauluksia, taskuja ym. sekä korjata muotoja kaavoihin
- valmistaa ja viimeistellä päälyysvaatteen valitsemillaan ja kokeilemillaan työtavoilla

Arviointi

Taulukkoon on koottu arviointikriteerit kolmelle eri osaamisen tasolle sekä arvioinnin kohteet. Ammatillisessa peruskoulutuksessa arvioinnin kohteet ovat samalla tutkinnon osan keskeinen sisältö.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Oman työn	Opiskelija		
	- suunnittelee työtään ohjatusti	- suunnittelee oman työnsä mutta tarvitsee ohjausta uusissa, erilaisissa työta-voissa	- suunnittelee itsenäisesti työtään ottaen huomioon erilaiset materiaalit

suunnittelu, valmistus ja arviointi	- kaavoittaa ja valmistaa ohjattuna yksilöllisen päällysvaateen	- kaavoittaa ja valmistaa yksilöllisen päällysvaateen kokeillen erilaisia työtapoja	- kaavoittaa ja valmistaa sujuvasti päällysvaateen
	- arvioi työnsä onnistumista ja vastaanottaa palautetta.	- arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa kehittämällä työtapojaan.	- arvioi työnsä onnistumista, perustelee arviotaan ja arvioi sekä kehittää työskentelytapojaan.
	- työskentelee ohjattuna siten, että työn lopputulos on hyväksyttävissä	- työskentelee siten, että työn lopputulos täyttää päällysvaateelle asetettavia erityisvaatimuksia	- työskentelee erityisvaatimusten mukaisesti siten, että työn lopputulos on tavoitteiden mukainen
	- tarvitsee työvaiheissa etenemissessä ajoittaista ohjausta	- etenee sujuvasti työvaiheesta toiseen	- etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti sovittaen työnsä työympäristön muuhun toimintaan
	- noudattaa ohjattuna työohjeita, työaikoja, sopimuksia.	- noudattaa annettuja ohjeita, työaikoja ja sopimuksia sekä neuvottelee poikkeamista.	- tekee omatoimisesti muitakin kuin annettuja työtehtäviä.
Työkokonaisuuden toteutuminen, itsenäinen työskentely ja vastuullisuus			
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien ja työvälineiden sekä materiaalien valinta ja käyttö	- käyttää päällysvaateisiin soveltuvia kaavoitus ja valmistusmenetelmiä, työvälineitä sekä materiaaleja toistuvissa työtilanteissa, mutta tarvitsee usein ohjausta.	- käyttää työhönsä liittyviä kaavoitus ja valmistusmenetelmiä, työvälineitä sekä materiaaleja enimmäkseen omatoimisesti.	- valitsee työhönsä sopivimmat työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit ja käyttää niitä sujuvasti vaihtelevissa työtilanteissa.
3. Työn perustana	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3

olevan tiedon hallinta	Opiskelija		
Työssä tarvittavan tiedon hallinta ja soveltaminen	- käyttää ohjattuna ammatillista osaamistaan, mutta tarvitsee ohjausta tiedon hankinnassa ja soveltamisessa.	- hankkii ja käyttää työssä tarvittavaa tietoa melko omatoimisesti.	- hankkii ja käyttää itsenäisesti tietoa erilaisista valmistusmenetelmistä ja perustelee työhön liittyviä ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	- hakee tietoa ohjattuna	- hakee tietoa ohjeiden mukaan	- hakee tietoa itsenäisesti
	- suunnittelee työtään, mutta uusissa tilanteissa tarvitsee ohjausta	- suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa	- suunnittelee itsenäisesti työtään, arvioi osaamistaan ja työnsä onnistumista sekä perustelee arviotaan
	- arvioi työnsä onnistumista	- ottaa vastaan palautetta ja toimii palautteen mukaisesti	- kehittää toimintaansa saamansa palautteen pohjalta
Vuorovaikutus ja yhteistyö	- toimii työyhteisön jäsenenä ja pyytää tarvitessaan apua muilta	- toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä	- ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja sekä tukee ja auttaa muita
Ammattietiikka	- noudattaa ohjattuna annettuja ohjeita ja aikatauluja	- noudattaa osin annettuja sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	- toimii työyhteisön vastuullisena jäsenenä sitä kehittäen
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	- noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille	- noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenen ja työympäristön turvallisuuden	

	- huolehtii ohjatusti työympäristön siisteydestä	- huolehtii työympäristön siisteydestä	- huolehtii oma-aloitteisesti työympäristönsä siisteydestä ja viihtyisyydestä
	- ottaa ohjatusti huomioon ergonomian.	- työskentelee ergonomisesti oikein.	- ottaa omatoimisesti huomioon ergonomian.

Tutkinnon osan toteutus- ja arviointisuunnitelma

TUTKINNON OSA		4.2.3 Päälyysvaatteiden valmistus, 10 osp	
Ammattitaitovaatimukset		Ammattitaitovaatimukset on kuvattu tässä asiakirjassa.	
Tutkinnon osan toteutus		Arviointi	Ajoitus
Jaksotus	Toteutustapa		
Päälyysvaatteiden valmistus, 10 osp	<p>Perustiedot ja taidot opiskellaan lähiopiskeluna oppilaitoksessa omissa harjoituksissa tai työssäoppimalla. Itsenäisesti perehdytään vaatetusliikkeiden valikoimiin tutkien työtapoja ja materiaaleja sekä tehdään kirjallisia tehtäviä.</p> <p>Opitaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - perehtymällä erilaisista materiaaleista valmistettujen päälyysvaatteiden malleihin ja työtapoihin liikkeissä - etsimällä tietoa ja ideoita alan kirjoista, ammattilehdistä sekä internetistä - suunnittelemalla päälyysvaatteiden malleja - tekemällä työtapakokeiluja eri materiaaleista kuten villakangas, nahka ja ulkoilukankaat - suunnittelemalla työtapoja ja laatimalla työjärjestyksiä 	<p>Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamista tunnistetaan ja tunnustetaan aiemmin hankitun osaamisen perusteella.</p> <p>Oppimisen arviointi (ei vaikuta tutkinnon osan arvosanaan):</p> <p>Oppimisen edistymistä seurataan esim. harjoitustöillä, tehtävillä, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta ja tarvittaessa ohjausta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Opiskelija arvioi oppimistaan, työskentelyä ja valmistamia tuotteita arviointikriteereihin perustuen.</p> <p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä tai tutkintotilaisuudessa suunnittelemalla, kaavoittamalla ja valmistamalla päälyysvaatteen tai päälyysvaatteen osia asiakkaan tarpeiden</p>	<p>Opetus toteutetaan 1, 2. tai 3.vuotena.</p> <p>Ajoituksessa huomioidaan opiskelijan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - kuosittelemalla päällysvaateen kaava tai tekemällä valmiisiin kaavoihin mallin ja mittojen vaatimia muutoksia - valmistamalla ja viimeistelemällä yksilöllinen päällysvaate 	<p>mukaan. Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palauttekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai</p>	
Etenemisen ehdot		Tutkinnon osan arvosanan määräytymisen perusteet:	
		<p>Tutkinnon osan arviointiin osallistuu opiskelija ja opettaja/t ja mahdollisesti työelämän edustaja.</p> <p>Arvosanasta päättävät opettajat.</p>	

5. Arviointi

Oulun seudun ammattiopisto määrittelee arvioinnin toteuttamisen toimintatavat tässä asiakirjassa ja opetussuunnitelman yhteisessä osassa.

Arviointitoimikunnan 27.5.2015 hyväksymä suunnitelma tutkinnon osien arvioinnista ja tutkintoon sisältyvistä näytöistä

Oppimisen arviointi on opiskelijan tukemista ja ohjaamista ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisessa. Oppimisen arvioinnilla tarkoitetaan opiskelijan osaamisen kehittymisen seuranta ja arviointia opiskelun aikana sekä opiskelijalle osaamisen kehittymisestä annettavaa palautetta.

Osaamisen arvioinnissa arvioidaan hallitseeko opiskelija tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet. Osaamisen arvioinnissa arvioidaan osaamisen tasoa, josta annetaan arviointiasteikon mukainen arvosana. Opiskelijalla on oikeus uusaa osaamisen osoittaminen tai korottaa arvosanaa.

Tekstiili- ja vaatetusalan osaamisala, vaatetusompelija

TUTKINNON OSA	OPPIMISEN ARVIOINTI	OSAAMISEN ARVIOINNIN SUUNNITELTU AJANKOHTA JA SUORITTIMISPAIKKA	OSAAMISEN ARVIOINTI
Pakolliset tutkinnon osat			
2.1.1 Tekstiili- ja vaatetusalan perustehtävissä toimiminen, 15 osp Opiskelija osaa: <ul style="list-style-type: none"> suunnitella omaa työtään ja ajankäyttöään työhjeiden, työpiirustusten tai työsuunnitelmien mukaan ottaa vastuuta oman työn etenemisestä	Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan. Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.	Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 1. vuonna oppilaitos	Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä jonkin muun tutkinnon osan yhteydessä, mutta osoitetaan kuitenkin erikseen. Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa alansa yleisimmät materiaalit ja raaka-aineet sekä niiden rakenteet ja ominaisuudet selvittää alansa yleisempien materiaalien ja raaka-aineiden valmistusprosesseja ottaa huomioon alansa yleisempien materiaalien hoito-ohjeet käyttää alansa yleisimpiä materiaaleja tarkoituksenmukaisuus- ja taloudellisuuskohdat huomioon ottaen käyttää alansa yleisimpiä koneita ja laitteita ja tehdä tai järjestää niille päivittäishuollon ottaa työskentelyssään huomioon ja noudattaa ergonomian ja työturvallisuuden vaatimuksia työskennellä yrityksen laatuvaatimukset huomioon ottaen huolehtia työympäristönsä siisteydestä ja viihtyisyydestä seurata oman ammattialansa sekä tekstiili- ja vaatetusalan kehitystä ylläpitää terveellisiä elintapoja, yhteisönsä ihmissuhteita sekä toiminta- ja työkykyään esitellä ja arvioida omaa työtään ja oman työnsä laatua noudattaa vaitiolovelvollisuusohjeita. 	<p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> yleisimpien alan koneiden ja laitteiden käyttö ja huoltaminen yleisimpien materiaalien ja raaka-aineiden tunnistaminen yleisimmät perussidokset ja tekstiilitasorakenteet työohjeiden ja -piirustusten laatiminen taloudellinen leikkuusuunnitelma ergonomian, ja työturvallisuuden huomiointi työtilan siistiminen ja turvallisuudesta huolehtiminen sauma- ja reunaharjoitukset ja muut rakenteet toteutettaviin töihin kuuluvat harjoitukset itsearviointi ja portfolio taloudellinen ja kustannustehokas toiminta 		<p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
<p>2.2.1 Vaateompelun perustehtävissä toimiminen, 15 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ottaa huomioon vaatetuksen työprosessin eri vaiheet 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti</p>	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 1.vuonna oppilaitos tai työssäoppimispaikka</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä suunnittelemalla yksinkertaisen tuotteen tai tuotteen osan valitsemalla työtapoja ja tarvikkeita, tekeillä leikkuukaavat ja leikkaamalla tuotteen yksittäisleikkuuna sekä valmistamalla sen viimeistellysti.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • arvioida työkokonaisuuden toteutumista • tuottaa tuotekuvan • laatia työsuunnitelmia • ottaa asiakkaalta perusmitat • tehdä kaavamerkinnot ja hallitsee kaavanastoa • tehdä kaavamuutoksia valmiiseen kaavaan • tehdä leikkuukaavoja • tehdä yksittäisleikkuihin • valita materiaaleja, lankoja ja lisätarvikkeita • valmistaa yksinkertaisia tuotteita suunnitella työtään • ottaa vastuuta työnsä etenemisestä • valmistaa tuotteen laatutavoitteet huomioon ottaen • tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveyshaitat sekä ennakoida ja suojautua niiltä • toimia työyhteisön jäsenenä • ottaa huomioon työympäristön työturvallisuusjärjestelmät. 	<p>Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - materiaalikustannuksien laskeminen - työsuunnitelmien laatiminen - tuotekuvien piirtäminen - perusmittojen otto - kaavamerkinnot ja leikkuukaavat - piirrossuunnitelma ja yksittäisleikkuihin - yksinkertaisten töiden suunnittelu ja valmistus - perustuotteiden valmistus - työturvallisuudesta ja työympäristön siisteystydestä huolehtiminen - perussidoksista johdetut sidokset ja johdetut sidokset - taloudellinen ja kustannustehokas toiminta 		<p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittava osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
<p>2.2.2 Vaateompelun ja asiakaspalvelun tehtävissä toimiminen, 45 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnitella tuotteen ja hyödyntää suunnittelussa erilaisia tietolähteitä • käyttää suunnittelun perustana pukeutumisen historiaa sekä etikettipukeutumisen vaatimukset • tunnistaa vartalotyypit ja pukeutumistyyli 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti</p> <p>Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p>	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 1., 2. ja 3. vuonna oppilaitos tai työssäoppimispaikka</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä suunnittelemalla vaateen tai asukokonaisuuden asiakkaan tarpeiden mukaan, kaavoittaa ja sovittaa vaateen asiakkaalle sekä valmistaa ja viimeistelee tuotteen. Hän palvelee asiakasta työn edetessä erilaisissa tilanteissa. Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ajankohtaiset trendit ja muotisuuntauksia • käyttää värejä kuvatessaan tuotteita • ottaa valmistuksen suunnittelussa huomioon tuotteen käyttötarkoituksen ja kohderyhmän • tehdä materiaali- ja lisätarvikevalintoja • laskea materiaalien menekin • mitanoton sekä mittataulukoiden käytön • piirtää peruskaavoja ja kuositella • tehdä yksittäisleikkuihin • sovittaa vaateen ja muotoilla vaatteita tai vaateen osia • tehdä sovituseron muutokset vaatteeseen ja kaavaan • palvella asiakasta • aikatauluttaa työskentelynsä valmistaa ja viimeistellä erilaisia naisten ja lasten vaatteita • tehdä vaatteiden muodistus- ja korjausompelua • ratkaista työssä eteen tulevia ongelmia • toimia ammattietiikan mukaisesti • hyödyntää terveysliikuntaa. 	<ul style="list-style-type: none"> - paitapuseron suunnittelu ja tuotekuva/ tasokuva - paitapuseron valmistukseen kuuluvat harjoitukset - paitapuseron kaavoitus ja leikkaus - paitapuseron työsuunnitelmat - paitapuseron muotoilu ja sovitukset - paitapuseron valmistus ja viimeistely - paitapuseron portfolio - neulostuotteen valmistukseen kuuluvat harjoitukset - neulostuotteen kaavoitus ja leikkaus - neulostuotteen valmistus ja viimeistely - housujen suunnittelu ja tuotekuva/ tasokuva - housujen työsuunnitelmat - housujen valmistukseen kuuluvat harjoitukset - housujen kaavoitus ja leikkaus - housujen sovitukset - housujen valmistus ja viimeistely - housujen portfolio - jakun suunnittelu ja piirtäminen - jakun valmistukseen kuuluvat harjoitukset - jakun muotoilu ja sovitukset - jakun työsuunnitelmat - jakun kaavoitus ja leikkaus - jakun valmistus ja viimeistely - jakun portfolio - naisten puvun suunnittelu ja tuotekuva - naisten puvun kaavoitus - naisten puvun valmistukseen kuuluvat harjoitukset - naisten puvun valmistus - naisten puvun portfolio 		<p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - juhlapukujen suunnittelua - juhlapukujen kaavoitusta - juhlapukujen muotoiluja - juhlapukuun liittyvät harjoitukset - pukeutumisen tyylitehtävä - pukeutumisetikettehtävä - pukuhistorian tehtävä - ompelimon ja leikkaamon erikoiskoneet - Osekk merkkipäivälahja / Tuuma ja Tikki - oppilaitoksen asiakastyöt - korjausompelu / muodistus - asiakaspalvelu - alalla käytettävien tietokoneohjelmien käyttö - taloudellinen ja kustannustehokas toiminta 		
<p>2.2.3 Vaateompelun ammatillisen projektityön toteuttaminen, 15 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnitella mallistoa tai projektityötä • ottaa huomioon projektina tai tilaus työnä tehtävän työn vaatimukset ja hinnan muodostumisen • suunnitella työtapoja ja valmistuksen kulkua • kaavoittaa ja valmistaa mallikappaleen sekä muokata sitä tuotantokelpoiseksi • kaavoittaa erilaisia vaatteita ja tuotteita sekä tietää sarjonnan periaatteet • laskea materiaalityönnön tuotannolliseen työhön • laatia tarvittaessa sarjaleikkusuunnitelman 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti.</p> <p>Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mallistojen tai projektitöiden suunnittelu - työmenetelmien kokeilu valmistettavaan työhön - sarja- tai mittatilaustyön hinnoittelu - sarja- tai mittatilaustyön kaavoitus - leikkaamon koneet ja laitteet 	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 2 tai 3. vuonna oppilaitos tai työpaikka tai oma yritys</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammatti-osaamisen näytössä projektityönä toteutettavan hankkeen suunnitteluun, kaavoitukseen, leikkuuseen ja valmistukseen sekä näin syntyneiden tuotteiden myyntiin ja markkinointiin toimien yhteistyössä erilaisten sidosryhmien kanssa.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämä vastaat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p> <p>Muu arviointi:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • järjestää projektin tuotteiden leikkuun tai ladostaa ja leikata tuotteita sarja-leikkuna • valmistaa tuotteita pienissä sarjoissa • työskennellä työryhmän jäsenenä • viimeistellä tuotteet ja toimittaa ne asiakkaalle • myydä ja markkinoida sekä hinnoitella tuotteet • hyödyntää projektissa alan tietotekniisiä sovelluksia • työskennellä ryhmän jäsenenä ja hallita vuorovaikutustaitoja • työskennellä turvallisesti ja vastuullisesti noudattaen alansa työterveyteen ja turvallisuuteen liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeita • ehkäistä onnettomuuksia sekä toimia oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa • edistää työyhteisön työhyvinvointia • toimia yrityksen tai organisaation laatutavoitteet huomioon ottaen • edistää toiminnallaan yrityksen tai organisaation kustannustehokkuutta ja tuloksellisuutta • arvioida omia vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan ammattialansa yrittäjänä • arvioida mahdollisuuksia tuotteistaa osaamistaan • arvioida alansa liiketoimintaa ja sen kehittymistä yhteistyössä asiantuntijaverkoston kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> - sarja- tai mittatilaustyön valmistelu ja leikkuu - sarja- tai mittatilaustyön valmistus / valmistusprosessi - portfolio sarja- tai mittatilaustyöstä - raportti alan yrityksestä / työpaikasta - oppilaitoksen sisäiset tilaustyöt - taloudellinen ja kustannustehokas toiminta 		<p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten tehtävät, portfolio, haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut työn edetessä ja sen valmistuttua, harjoitustyöt ja itsearviointi, asiakaspalaute</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
Valinnaiset tutkinnon osat			

<p>2.6.1 Kaavoitus- ja sarjontatöissä toimiminen, 15 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa mitat asiakkaalta • tehdä laskelmat peruskaavan piirtämistä varten • piirtää peruskaavoja eri käyttötarkoituksiin erilaisin väljyysvaroin • piirtää peruskaavan varastosuuruusmitoilla tai henkilökohtaisilla mitoilla • muokata peruskaavaa toiseen käyttötarkoitukseen • kuositella monen tyyppisiä malleja eri käyttötarkoituksiin • kuositella vaatteita erilaisille vartalo-tyypeille • nähdä vaatteen mittasuhteet ja yksityiskohtien paikat • muokata aiemmasta kuositelusta uuden mallin/tuotteen • hyödyntää sovitusta kaavan muokkaukseen • sarjoo kaavaa eri kokoihin • hyödyntää työtehtävissään alan tietotekniikkaa. 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti</p> <p>Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - puvun peruskaavan piirtäminen - peruskaavojen piirtäminen - kuositelu- ja kaavakokeiluja - sovitussuhteet - sarjontaharjoitukset - erikoishihakokeilut - erikoiskauluskokeilut - lasten vaatteiden kaavoitus - juhlapukujen kaavoitus 	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 2 tai 3. vuonna oppilaitos, työpaikka tai oma yritys</p> <p>Arviointi toteutetaan oppilaitoksessa tai työssäoppimispaikalla.</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä piirtämällä peruskaavoja tekemiensä laskelmien pohjalta ja kuosittelemalla niiden pohjalta vaatteita. Hän sovittaa vaatetta ja sen pohjalta tekee tarvittavat kaavamuutokset kuositeluun. Hän valmistaa mallikappaleen tarkistaakseen kuositelun onnistumisen ja sarjoo tarvittaessa eri kokoon.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p> <p>Muu osaamisen arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittava osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi, asiakaspalaute</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
<p>2.6.3 Vaatetusalan erikoismateriaalien työstäminen, 15 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • erikoismateriaalista tehtävän tuotteen suunnittelu- ja valmistusprosessin 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p>	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 2 tai 3. vuonna työssäoppimispaikka</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä etsimällä tietoa valitsemastaan erikoismateriaalista ja sen työstämiseen liittyvistä asioista. Hän kokeilee materiaalien ominaisuuksia. Hän</p>

<ul style="list-style-type: none"> • etsiä tietoa erikoismateriaalista • yhdistää erikoismateriaalin toisiin materiaaleihin • valita erikoismateriaaliin tarvittavat lisätarvikkeet • kokeilla erikoismateriaalin työstettävyyttä sekä etsiä materiaaliin sopivia työtapoja • valita ja käyttää erikoismateriaalin työstämisessä tarvittavia koneita ja laitteita • valmistaa tuotteen erikoismateriaalista • laatia tuotteelle hoito-ohjeet • tarkastella materiaaleja kestävästä kehityksen näkökulmasta. 	<p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sauma- ja päämeharjoitukset - yksityiskohtaharjoitukset - työtapakokeiluja - tuotteen suunnittelu - erikoiskoneiden käyttö ja huoltaminen - tuotteiden valmistus erikoismateriaalista 	<p>tai oppilaitos tai oma yritys</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla.</p>	<p>valmistaa tuotteen/tuotteita valitsemataan materiaalista tarkoituksenmukaisin menetelmin, konein ja laittein.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
<p>2.13.1 Myyntipalvelun toteuttaminen, 15 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yrityksen tuotetietoutta • määrittellä asiakkaan vartalo-tyypin ja koon tai sisustustekstiilin koon ja muodon 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p>	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 1., 2 tai 3. vuonna työssäoppimispaikalla</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla.</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä asiakaspalvelutilanteissa, esimerkiksi valitsemalla asiakkaalle tuotteita tai asukokonaisuuksia. Hän tekee myymälässä somistuksia ja / tai esillepanoja sekä hyllytystä, järjestelyä ja siivousta.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään</p>

<ul style="list-style-type: none"> • esitellä asiakkaalle tämän tyyliin sopivia vaatteita, asusteita, asukokonaisuuksia tai sisustustekstiilejä • valita tilanteeseen ja käyttötarkoitukseen sopivan asun, asusteita, asukokonaisuuden tai sisustustekstiilejä • tehdä myyntityöhön kuuluvia aputehtäviä • palvella asiakkaita • tehdä somistuksia tai esillepanoja • käyttäytyä kohteliaasti • toimia työryhmän jäsenenä. 	<p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aputehtävät - hälytyslaitteiden laitto tuotteisiin - siivous - esillepano - somistus - asiakkaan tyylin määrittäminen - asiakaspalvelu 		<p>siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute sekä kirjallisia tuotoksia, esim. työssäoppimispäiväkirja, portfolio, ja /tai haastattelu.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
<p>Paikallisesti tarjottavat tutkinnon osat</p>			
<p>2.13.9.1 Tilaustyö ja korjausompelu, 15 osp</p> <p>Opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa mittoja asiakkaalle tehtävää pukinetta, korjaustyötä tai sisustustekstiilejä varten • osaa käyttää ja tarvittaessa muuttaa valmiita kaavoja • osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia tilaustyönä valmistettavia pukineita, 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti</p> <p>Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p>	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 1., 2 tai 3. vuonna työssäoppimispaikka tai oma yritys</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä ottamalla mittoja asiakkaalle tehtävää tuotetta varten, käyttämällä ja tarvittaessa muuttamalla valmiskaavoja. Suunnittelemalla ja toteuttamalla erilaisia tilaustyöitä tai korjausompelua, valitun sopivat materiaalit ja lisätarvikkeet, käyttämällä ja huoltamalla yrityksen koneita ja laitteita. noudattamalla yrityksen laatuohjeita ja palvelemalla asiakkaita ja toimimalla työryhmän jäsenenä ja noudattamalla työaikoja</p>

<p>sisustustekstiilejä tai korjausompe- lua</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita tuotteisiin sopivia materiaa- leja ja lisätarvikkeita • osaa käyttää ja huoltaa yrityksen ko- neita ja laitteita • noudattaa yrityksen laatuohjeita • osaa palvella asiakkaita ja toimia työ- ryhmän jäsenenä • noudattaa työaikoja ja muita sopimuk- sia 	<ul style="list-style-type: none"> - työtehtävään liittyvät mittaukset - yrityksen töiden suunnittelu - yrityksen koneiden käyttö ja huolto - yrityksen laatuohjeisiin tutustuminen - työaikojen noudattaminen - tilaus- ja korjaustöiden valmistus - asiakaspalvelu - työpaikan ohjeisiin ja toimintatapoihin tu- tustuminen 		<p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määräytyjä ammattitaitovaatimuksia, arvi- oinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaaditta- vaa osaamista ei voida ammattiosaami- sen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten teh- tävillä, portfolioilla ja/tai haastattelulla, työssäoppimispäiväkirjalla, haastatteluilla, ohjaus- ja palautekeskusteluilla, itsearvi- oinnilla, vertaisarvioinnilla ja asiakaspa- lanteella.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaoh- jaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
<p>2.13.9.2 Tapahtuma- ja tilannepukeutumisen 15 osp</p> <p>Opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa mittoja asiakkaalta • osaa käyttää ja tarvittaessa muuttaa valmiita kaavoja • osaa toimia suunnittelijan avustajana • tuntee pukeutumisetikettiä • osaa valmistaa asiakkaalle toteutetta- via pukineita 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkin- non osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opet- taja/t ja työssäoppimisessa työnantajan ni- meämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p>	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arvi- ointi 2 tai 3. vuonna työssä- oppimispaikka tai oma yritys</p> <p>Arviointi toteute- taan työssäoppi- mispaikalla</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammatti- osaamisen näytössä ottamalla mittoja asi- akkaalle tehtävää tuotetta varten, käyttä- mällä ja tarvittaessa muuttamalla valmis- kaavoja. Suunnittelemalla ja toteuttamalla erilaisia tilaustöitä tai korjausompelua, va- liten sopivat materiaalit ja lisätarvikkeet, käyttämällä ja huoltamalla yrityksen ko- neita ja laitteita. noudattamalla yrityksen laatuohjeita ja palvelemalla asiakkaita ja toimimalla työryhmän jäsenenä ja noudat- tamalla työaikoja</p>

<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää pukineen käyttötarkoituksen merkityksen materiaalivalinnoissa • osaa valita tuotteisiin sopivia materiaaleja ja lisätarvikkeita • osaa käyttää ja huoltaa yrityksen koneita ja laitteita • noudattaa yrityksen laatuohjeita • osaa palvella asiakkaita ja toimia työryhmän jäsenenä • noudattaa työaikoja ja muita sopimuksia 	<ul style="list-style-type: none"> - mittojen otto - työpaikan koneiden käyttö ja huolto - työpaikan laatuohjeet - työpaikalla valmistettavien asujen valmistus - työaikojen noudattaminen - työpaikan ohjeisiin ja toimintatapoihin tutustuminen 		<p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnonosassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten tehtävillä, portfolioilla ja/tai haastattelulla, työssäoppimispäiväkirjalla, haastatteluilla, ohjaus- ja palautekeskusteluilla, itsearvioinnilla, vertaisarvioinnilla ja asiakaspalautteella.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
<p>2.13.9.3 Asiakas- ja myyntipalvelut 15 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää ammattialan osaamista asiakastilanteessa • pitää myyntipaikan siistinä ja viihtyisenä • tehdä somistuksia ja esillepanoja • osaa toimia yrityksen toimintatapojen mukaisesti 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti</p> <p>Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p>	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 2 tai 3. vuonna työssäoppimispaikka tai oma yritys</p> <p>Arviointi toteutetaan työssäoppimispaikalla.</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä asiakaspalvelutilanteessa, esimerkiksi valitsemalla asiakkaalle tuotteita tai asukokonaisuuksia tai valitsemalla oikean palvelun. Hän tekee myymälässä somistuksia ja / tai esillepanoja sekä hyllytystä, järjestelyä ja siivousta.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen</p>

<ul style="list-style-type: none"> • hankkia tietoa eri lähteistä työn tekemisen tueksi • ottaa vastuun tekemästään työstä • noudattaa aikatauluja • toimia työyhteisön jäsenenä • noudattaa työturvallisuus ja -suojausluohjeita 	<ul style="list-style-type: none"> - asiakaspalvelu - työpaikan siisteydestä ja viihtyisyydestä huolehtiminen - myynnin oheistehtävät - työpaikan ohjeisiin ja toimintatapoihin tutustuminen - työaikojen noudattaminen 		<p>vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute sekä kirjallisia tuotoksia, esim. työssäoppimispäiväkirja, portfolio, ja /tai haastattelu.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
Vapaasti valittavat tutkinnon osat			
<p>4.2.1 Asusteiden valmistus 10 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • etsiä ideoita eri lähteistä asusteiden malleihin ja materiaaleihin • suunnitella tarkoituksenmukaisia ja esteettisiä asusteiden malleja • hankkia tietoa ja perehtyä asusteiden materiaaleihin ja valmistusmenetelmiin • hankkia materiaaleja ja lisätarvikkeita esimerkiksi kierrätyspaikoista • kaavoittaa ja/tai muotoilla asusteita tai valita oikean kokoisia valmiita kaavoja ja tehdä niihin mallin vaatimia muutoksia 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti</p> <p>Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimellä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ideakuvien piirtäminen / kollaasi - asusteiden suunnittelu - työtapakokeilut - asusteiden kaavoitus 	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 2, tai 3. vuonna oppilaitos</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä suunnittelemalla asusteen asiakkaan tarpeiden mukaan, kaavoittaa asusteita itselle tai asiakkaalle sekä valmistaa ja viimeistelee tuotteen.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • suunnitella erilaisten asusteiden työtapoja • valmistaa ja viimeistellä asusteita erilaisista materiaaleista 	<ul style="list-style-type: none"> - asusteiden valmistus 		<p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittava osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettajat. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>
<p>4.2.2 Pukeutumisneuvonta 10 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opastaa asiakasta sopivien värien valinnassa ja suunnitella puvuston väritystä • valita ja suunnitella pukineita erilaisille vartalotyypeille • neuvoa asusteiden valinnassa ja käytössä • valita pukineita etiketin mukaan eri tilaisuuksiin ja eri ammatteihin 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - värianalyysitehtävä - vartalotyypitehtävä - tyyli persoonallisuustehtävä - asukokonaisuuksien suunnittelu - tyyliportfolio - etikettipukeutuminen 	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 2, tai 3. vuonna oppilaitos</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä kokoamalla väri- ja tyyliportfolion asiakkaalle.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittava osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön</p>

			arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.
<p>4.2.3 Päälysvaateen valmistus 10 osp</p> <p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnitella henkilölle käyttötarkoitukseen sopivan päälysvaateen • kaavoittaa suunnittelemansa päälysvaateen tai valita oikean kokoisen valmiin kaavan ja tehdä siihen mallin tai mittojen vaatimia muutoksia • hankkia tietoa ja perehtyä päälysvaatemateriaaleihin ja valmistusmenetelmiin • tehdä erilaisia työtapakokeiluja ja valita niistä materiaaliin ja malliin sopivat • sovittaa päälysvaateen ja muotoilla siihen sopivia yksityiskohtia kuten kauluksia, taskuja ym. sekä korjata muotoja kaavoihin • valmistaa ja viimeistellä päälysvaateen valitsemillaan ja kokeilemillaan työtavoilla 	<p>Oppimisen edistymistä seurataan, opiskelijaa haastatellaan ja hänelle annetaan palautetta suunnittelun ja työskentelyn osalta koko tutkinnon osan ajan.</p> <p>Oppimista arvioidaan koko tutkinnon osan ajan suullisesti ja kirjallisesti Oppimista arvioi opetuksesta vastaava opettaja/t ja työssäoppimisessa työnantajan nimeämä henkilö.</p> <p>Oppimisen arvioinnin seurantakohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päälysvaateen suunnittelu - päälysvaatteiden työtapakokeiluja - päälysvaateen kaavoitus - päälysvaateen valmistus ja viimeistys 	<p>Tutkinnon osan toteutus ja arviointi 2, tai 3. vuonna oppilaitos</p>	<p>Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä suunnittelemalla, kaavoittamalla ja valmistamalla päälysvaateen tai päälysvaateen osia asiakkaan tarpeiden mukaan.</p> <p>Näyttö- ja työpaikalla tulee olla työelämää vastaavat olosuhteet. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.</p> <p>Muu arviointi:</p> <p>Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida ammattiosaamisen näytössä osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla kuten haastattelut, ohjaus- ja palautekeskustelut, itsearviointi, vertaisarviointi ja asiakaspalaute.</p> <p>Näytön arviointiin osallistuu opiskelija, työpaikkaohjaaja ja /tai opettaja. Näytön arvosanasta päättää joko työpaikkaohjaaja tai opettaja / opettajat tai molemmat yhdessä.</p>

